

Kulturutskottets betänkande 2022/23:KrU7

Spelfrågor

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen bifaller regeringens förslag till ändring i spellagen. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2023. Utskottet föreslår vidare att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet finns 21 reservationer (S, SD, V, C, MP) och 2 särskilda yttranden (S, SD). I ett särskilt yttrande redovisar Sverigedemokraterna ett andrahandsyrkande när det gäller reglering av politiska partiers lotterier.

Behandlade förslag

Proposition 2022/23:33 Åtgärder för att säkerställa en sund och säker spelmarknad.

Tre yrkanden i följdmotioner.

Cirka 50 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Utskottets överväganden.....	7
Regeringens lagförslag	7
Tillstånd och licenser för spel.....	10
E-sport	13
Lotterier för allmännyttiga ändamål	16
Reglering av politiska partiers lotterier	18
Vadhållning och matchfixning	18
Spelberoende	22
Lagring och delning av personuppgifter	24
Spel inom hästsporten	25
Spel på kredit.....	27
Marknadsföring av spel	28
Reservationer	30
1. Tillstånd och licenser för spel, punkt 2 (SD)	30
2. Tillstånd och licenser för spel, punkt 2 (C).....	31
3. E-sport, punkt 3 (SD)	32
4. E-sport, punkt 3 (C, MP)	35
5. Lotterier för allmännyttiga ändamål, punkt 4 (SD).....	36
6. Lotterier för allmännyttiga ändamål, punkt 4 (C).....	37
7. Reglering av politiska partiers lotterier, punkt 5 (SD).....	38
8. Reglering av politiska partiers lotterier, punkt 5 – motiveringen (S, V, MP).....	39
9. Reglering av politiska partiers lotterier, punkt 5 – motiveringen (C) ...	39
10. Vadhållning och matchfixning, punkt 6 (S).....	39
11. Vadhållning och matchfixning, punkt 6 (SD).....	40
12. Vadhållning och matchfixning, punkt 6 (V, MP)	42
13. Spelberoende, punkt 7 (SD).....	43
14. Lagring och delning av personuppgifter, punkt 8 (SD)	44
15. Lagring och delning av personuppgifter, punkt 8 (V, C).....	44
16. Spel inom hästsporten, punkt 9 (SD)	45
17. Spel på kredit, punkt 10 (SD)	46
18. Spel på kredit, punkt 10 (C).....	47
19. Marknadsföring av spel, punkt 11 (S)	48
20. Marknadsföring av spel, punkt 11 (SD).....	49
21. Marknadsföring av spel, punkt 11 – motiveringen (V, MP).....	50
Särskilda yttranden	51
1. Reglering av politiska partiers lotterier, punkt 5 (S).....	51
2. Reglering av politiska partiers lotterier, punkt 5 (SD).....	51
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	52
Propositionen	52
Följdmotionerna	52
Motioner från allmänna motionstiden 2022/23	52
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	58

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i spellagen (2021:1138).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2022/23:33.

2. Tillstånd och licenser för spel

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:226 av Fredrik Lindahl (SD),

2022/23:329 av Rickard Nordin och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 8,

2022/23:745 av Nicklas Attefjord (MP) yrkande 3,

2022/23:860 av Anne-Li Sjölund m.fl. (C) yrkande 21 i denna del,

2022/23:1130 av Richard Jomshof (SD) och

2022/23:1142 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1, 4 och 7.

Reservation 1 (SD)

Reservation 2 (C)

3. E-sport

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:335 av Rickard Nordin (C) yrkandena 1–4, 6 och 8–10,

2022/23:860 av Anne-Li Sjölund m.fl. (C) yrkande 10,

2022/23:921 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 10,

2022/23:976 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkandena 1–3, 5, 7–9, 11, 14 och 15 samt

2022/23:1365 av Lili André (KD).

Reservation 3 (SD)

Reservation 4 (C, MP)

4. Lotterier för allmännyttiga ändamål

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:347 av Rickard Nordin (C) yrkandena 1 och 2,

2022/23:860 av Anne-Li Sjölund m.fl. (C) yrkande 21 i denna del och

2022/23:1142 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 8.

Reservation 5 (SD)

Reservation 6 (C)

5. Reglering av politiska partiers lotterier

Riksdagen avslår motion

2022/23:1142 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 9.

Reservation 7 (SD)

Reservation 8 (S, V, MP) – motiveringen

*Reservation 9 (C) – motiveringen***6. Vadhållning och matchfixning**

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:983 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD) yrkandena 1–6,

2022/23:2054 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 38 och

2022/23:2309 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 1.

Reservation 10 (S)

Reservation 11 (SD)

Reservation 12 (V, MP)

7. Spelberoende

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:745 av Nicklas Attefjord (MP) yrkandena 1 och 4,

2022/23:921 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 11 och

2022/23:1142 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 6.

Reservation 13 (SD)

8. Lagring och delning av personuppgifter

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:1142 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 5,

2022/23:2309 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 2 och

2022/23:2310 av Anne-Li Sjölund m.fl. (C).

Reservation 14 (SD)

Reservation 15 (V, C)

9. Spel inom hästsporten

Riksdagen avslår motion

2022/23:1142 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkandena 11 och 12.

Reservation 16 (SD)

10. Spel på kredit

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:865 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 13,

2022/23:1003 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkandena 19 och 20

samt

2022/23:1142 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 10.

Reservation 17 (SD)

Reservation 18 (C)

11. Marknadsföring av spel

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:1142 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 2 och

2022/23:2054 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 37.

Reservation 19 (S)

Reservation 20 (SD)
Reservation 21 (V, MP) – motiveringen

Stockholm den 9 maj 2023

På kulturutskottets vägnar

Amanda Lind

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Amanda Lind (MP), Robert Hannah (L), Alexander Christiansson (SD), Lawen Redar (S), Kristina Axén Olin (M), Lars Mejern Larsson (S), Azadeh Rojhan (S), Emma Ahlström Köster (M), Jonas Andersson (SD), Ewa Pihl Krabbe (S), Peter Ollén (M), Vasiliki Tsouplaki (V), Roland Utbult (KD), Runar Filper (SD), Leonid Yurkovskiy (SD), Rickard Nordin (C) och Annette Rydell (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Utskottet behandlar i betänkandet regeringens proposition 2022/23:33 Åtgärder för att säkerställa en sund och säker spelmarknad, 3 yrkanden i följd motioner och ca 50 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23. De behandlade förslagen finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Utskottet har fått information från finansmarknadsminister Niklas Wykman.

Utskottets överväganden

Betänkandet är disponerat så att utskottet inleder med att behandla regeringens lagförslag. Därefter behandlar utskottet motioner som innehåller förslag till tillkännagivanden till regeringen.

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i spellagen.

Propositionen

Upphävda bestämmelser om betalningsblockering

Enligt spellagen (2018:1138) får en sådan betaltjänstleverantör som omfattas av lagen (2010:751) om betaltjänster åläggas att blockera elektroniska betalningstransaktioner till och från ett konto som används eller kan antas komma att användas för förmedling av insatser eller vinster till eller från en spelverksamhet utan nödvändig licens enligt spellagen. Spelinspektionen har hittills aldrig utnyttjat möjligheten att ansöka om betalningsblockering. Enligt myndigheten finns det vissa praktiska svårigheter med den nuvarande regleringen, som gör den svår att tillämpa. Spellagens bestämmelser om betalningsblockering bör därför enligt regeringen upphävas.

Uppgiftsskyldighet för betaltjänstleverantörer

Enligt regeringen är möjligheten till blockering av insatser och vinster till och från de aktörer som saknar en nödvändig licens viktig för att kunna nå en hög kanaliseringsgrad. Enligt regeringen finns det ett behov av att involvera betaltjänstleverantörerna i arbetet med att ta fram information om hur insatser och vinster förmedlas till och från de spelaktörer som myndigheten identifierar. Spelinspektionen bör därför ha en möjlighet att från betaltjänstleverantörer begära in uppgifter som används vid förmedling av insatser eller vinster till eller från en spelverksamhet utan nödvändig licens. Regeringen bör därför få meddela föreskrifter om skyldighet för betaltjänstleverantörer att lämna de uppgifter som är nödvändiga för att kunna blockera sådana betalningar.

Testköp

I avsaknad av lagstöd som möjliggör dold tillsyn har Spelinspektionen i dagsläget begränsade möjligheter att kontrollera spel som tillhandahålls online. Mot denna bakgrund anser regeringen att införandet av en möjlighet

till dold tillsyn får anses vara proportionerligt. Spelinspektionen ska enligt förslaget få köpa speltjänster online under dold identitet (testköp). Näringsidkaren ska underrättas om testköpet så snart det kan ske utan att åtgärden förlorar sin betydelse.

Ingen ändring av bestämmelser om varningsmeddelande

Spelinspektionen får enligt spellagen förelägga en internetleverantör att upprätta ett varningsmeddelande som tydligt visas i samband med besök på en webbplats som tillhandahåller spel utan nödvändig licens. Varningsmeddelanden av detta slag bedöms kunna bidra till att begränsa tillströmningen av kunder till de olicensierade aktörerna, och regeringen anser därför att den nuvarande möjligheten att förelägga en internetleverantör att upprätta ett varningsmeddelande bör behållas.

Matchfixning

Manipulering av sporthändelser kopplade till vadhållning, s.k. matchfixning, ses av många som ett av de största hoten mot idrotten i dag. En licenshavare ska enligt regeringen få behandla personuppgifter om det är nödvändigt för att kontrollera och rapportera om en spelare deltagit i vadhållning i strid med idrottens regelverk om matchfixning. Enligt regeringen bör ansvaret för att upprätthålla idrottsrörelsens vadhållningsförbud ligga kvar på idrottsrörelsen. För att underlätta för idrottsförbunden att upprätthålla idrottens regelverk om matchfixning föreslår regeringen att en licenshavare ska kunna lämna vissa uppgifter till idrottsförbunden. Att utnyttja en sådan möjlighet skulle innebära en behandling av personuppgifter. En licenshavare bör därför få behandla personuppgifter för att kontrollera och rapportera vadhållning i strid med regelverket om matchfixning. Denna möjlighet föreslås regleras i föreskrifter på annan nivå än lag. Regeringen anser även att definitionen av idrottens regelverk om matchfixning bör tas in i förordning och att regeringen därför bör få meddela föreskrifter om vad som avses med idrottens regelverk om matchfixning.

Idrottsförbundens behandling av personuppgifter

Enligt idrottens regelverk om matchfixning är specialidrottsförbunden skyldiga att arbeta för att motverka förbjuden vadhållning och manipulation, och det är specialidrottsförbunden som i första instans handlägger bestraffningsärenden. Enligt regeringen är det Sveriges Riksidrottsförbund (Riksidrottsförbundet) och specialidrottsförbund som är anknutna till Riksidrottsförbundet som främst har behov av att behandla personuppgifter i arbetet mot matchfixning. Det bör enligt regeringen framgå av spellagen att det finns en sådan möjlighet att dela information. Det bör enligt regeringen även gälla för behandling av personuppgifter vid idrottsförbundens övriga arbete kopplat till regelverket om matchfixning, t.ex. hantering av tips, utredning, hantering av bestraffningsärenden och publicering av beslut.

Riksidrottsförbundet och ett sådant specialidrottsförbund som är anknutet till Riksidrottsförbundet behöver även kunna få in nödvändiga uppgifter från andra organ såsom distriktsidrottsförbund, idrottsföreningar eller sammanlutningar av förbund och föreningar som har information om misstänkta överträdelser. En rätt att behandla personuppgifter på detta sätt bör därför införas för andra organ som agerar inom ramen för idrottens arbete mot matchfixning. Den mer detaljerade regleringen bör enligt regeringen ske i föreskrifter på en lägre nivå. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreslås därför få meddela sådana föreskrifter.

Föreskrifter om licenshavares kontrollrutiner

Enligt spellagen ska en licenshavare ha rutiner för att upptäcka och motverka gärningar som omfattas av regleringen av spelfusk samt överträdelser av användarvillkor och spelregler. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför få meddela föreskrifter om kontrollrutiner för att upptäcka och motverka gärningar som omfattas av regleringen av spelfusk samt överträdelser av användarvillkor och spelregler.

Skyldighet att lämna uppgifter till Polismyndigheten

Av spellagen framgår att en licenshavare får lämna uppgifter som kan tyda på brott i samband med spel till Polismyndigheten eller åklagare. Det finns enligt regeringen skäl att förbättra Polismyndighetens möjligheter att bedriva ett effektivt utredningsarbete avseende den spelrelaterade brottsligheten. En licenshavare bör således vara skyldig att på begäran av Polismyndigheten lämna alla uppgifter som behövs för en utredning om brott i samband med spel, i det format som myndigheten begär. Personuppgifter som behandlas inom ramen för en begäran av Polismyndigheten får inte lämnas ut till den som berörs av brottsmisstanken.

Ikraftträdande

De föreslagna ändringarna bör enligt regeringen träda i kraft den 1 juli 2023. Lagändringarna bedöms inte vara sådana att de motiverar särskilda övergångsbestämmelser.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det inte har väckts någon motion som går emot att riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i spellagen. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag.

Tillstånd och licenser för spel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. spelmarknadens licenssystem och kanalisering.

Jämför reservation 1 (SD) och 2 (C).

Motionerna

Jonas Andersson m.fl. (SD) vill i kommittémotion 2022/23:1142 yrkande 1 att regeringen verkar för att spelmarknadens licenssystem utvärderas fem år efter införandet. I yrkande 4 anför motionärerna vidare att regeringen bör se över vilka åtgärder som behövs för att uppnå kanaliseringsmålet om minst 90 procent av den svenska spelmarknaden. Motionärerna menar vidare i yrkande 7 att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till åtgärder som bidrar till att stärka konsumentskyddet, i synnerhet för minderåriga personer, i förhållande till fenomenet med s.k. lootlådor. Ett liknande yrkande framställs av Fredrik Lindahl (SD) i motion 2022/23:226.

Anne-Li Sjölund m.fl. (C) betonar i kommittémotion 2022/23:860 yrkande 21 i denna del, vikten av en hög kanalisering till licensierat spel. Motionärerna menar att licensieringen är en förutsättning för ett gott spelarskydd jämfört med oreglerat spelande utan krav på spelarskydd.

Richard Jomshof (SD) vill i motion 2022/23:1130 att regeringen tillsätter en utredning med målet att komma till rätta med det illegala gatuspelet. Motionären menar att utländska ligor siktar in sig på att lura av turister pengar med gatuspel. För att komma till rätta med problemet måste enligt motionären en lagändring komma till stånd eftersom brottet rubriceras som brott mot spellagen och därför endast ger böter.

Rickard Nordin och Niels Paarup-Petersen (båda C) vill i motion 2022/23:329 yrkande 8 att flipperspelslagen ska avskaffas liksom kvittokraven på arkadspel.

Nicklas Attefjord (MP) vill i motion 2022/23:745 yrkande 3 se en starkare reglering och blockering av olicensierade onlinespelföretag. Enligt motionären är oreglerade spel en stor hälsofara och något som behöver blockeras, t.ex. genom s.k. ip-blockering.

Bakgrund

Enligt Spelinspektionen måste vinsten som en spelare får enligt spellagen (2018:1138) ha ett värde i pengar. Det betyder att vinsten måste ha ett visst ekonomiskt värde i den verkliga världen och inte bara i dataspelet. Om man i ett dataspel vinner något med slumpens hjälp (exempelvis i en s.k. lootlåda) som kan köpas eller säljas för pengar eller pengars värde utanför dataspelets virtuella miljö kan det enligt Spelinspektionen betraktas som spel om pengar,

och spelet omfattas därmed av spellagen. Spellagen ska tillämpas på spel som tillhandahålls i Sverige. Det betyder att spelet inte behöver vara anordnat här, utan det räcker med att det tillhandahålls i Sverige. Enligt Spelinspektionens webbplats har myndigheten möjligheter att utöva tillsyn över moment i dataspel som kan klassas som spel om pengar, t.ex. lootlådor.

År 2019 gav regeringen Konsumentverket i uppdrag att kartlägga konsumentskyddet vid lotteri- eller kasinoliknande inslag i dataspel (Fi2019/01630/KO). Konsumentverket redovisade uppdraget i rapporten Kartläggning av konsumentskyddet vid lotteri- eller kasinoliknande inslag i dataspel (2019). Enligt rapporten är skyddet för barn och unga omfattande oavsett om spellagen är tillämplig eller inte. Befintlig forskning och det underlag som finns om konsumentproblem bedömdes enligt myndigheten inte tala för att det finns ett tydligt behov av ytterligare reglering på området. Konsumentverket ansåg att tillsyn ändå kan bedrivas utifrån övriga konsumentskyddande regelverk såsom marknadsföringslagen (2008:486) och lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden.

Den 5 april 2018 gav regeringen Statskontoret i uppdrag att följa upp och utvärdera omregleringen av spelmarknaden (Fi2018/01523/OU). Statskontoret har sedan dess årligen redovisat arbetet under perioden 2018–2022. Statskontorets övergripande slutsats i slutrapporten (2022:5) är att den svenska spelmarknaden fungerade bättre 2021 än före omregleringen. Enligt Statskontorets utvärdering har den offentliga kontrollen över spelmarknaden ökat och en större del av svenskarnas spelande sker hos spelföretag som verkar lagligt på spelmarknaden och har svensk spellicens. Enligt Statskontoret har kanaliseringsgraden ökat från under 50 procent före omregleringen till uppskattningsvis 87 procent 2021.

Riksdagen beslutade den 23 november 2022 om förslagen i propositionen En förstärkt spelreglering (prop. 2021/22:242, bet. 2022/23:KrU2, rskr. 2022/23:29). Det innebär att bl.a. ett uttryckligt förbud mot att främja olovligt spel och ett utökad förbud mot reklam för olicensierat spel i utländska sändningar och på videodelningsplattformar trädde i kraft den 1 januari 2023. Krav på tillstånd för spelprogramvara kommer att träda i kraft den 1 juli 2023.

I den nu aktuella propositionen 2022/23:33 finns som framgått ovan ytterligare förslag som bl.a. syftar till att öka kanaliseringsgraden på den svenska spelmarknaden. Regeringen föreslår bl.a. att betaltjänstleverantörer ska lämna ut uppgifter som används vid betalningsförmedling till olicensierat spel och Spelinspektionen ska få möjlighet att köpa speltjänster online under dold identitet. Regeringen föreslår ytterligare åtgärder för att motverka manipulation av sportresultat.

Lagen (1982:636) om anordnande av visst automatspel (nedan automatspelslagen) reglerade anordnande av s.k. förströelsespel, såsom flipperspel, tv-spel och dataspel, där spelandet endast sker för nöjes skull. Lagens tillämpningsområde omfattade spel på mekaniska eller elektroniska spelautomater som anordnas för allmänheten eller som i annat fall anordnas i förvärvssyfte och som inte ger vinst eller endast vinst i form av frispel på

automaten. Lagen tillämpades också på uppställning av automater av detta slag i lokaler eller på platser till vilka allmänheten har tillträde. I proposition 2021/22:242 En förstärkt spelreglering föreslogs att automatspelslagen skulle upphävas den 1 januari 2023. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (bet. 2022/23:KrU2, rskr. 2022/23:29).

Enligt skatteförfarandelagen (2011:1244) är den som i näringsverksamhet säljer varor eller tjänster mot kontant betalning eller mot betalning med kontokort skyldig att använda kassaregister. Syftet med regleringen är att förhindra skatteundandragande och skydda seriösa företagare från illojal konkurrens. Det finns möjlighet till undantag från skyldigheten att använda kassaregister för bl.a. den som bara i obetydlig omfattning säljer varor eller tjänster mot kontant betalning eller mot betalning med kontokort, den som anordnar automatspel enligt automatspelslagen eller den som tillhandahåller automatspel enligt spellagen.

Så kallad ip-blockering av spel avser blockering av elektronisk kommunikation till domäner där det erbjuds olicensierat spel (blockering av olicensierade spelsajter). I lagrådsremissen som föregick proposition 2021/22:242 En förstärkt spelreglering har regeringen övervägt användning av ip-blockering för att stänga ute olicensierat spel men åtgärden anses vara alltför ingripande och skulle riskera att blockera tillgången även till sådant material som inte är avsett att omfattas av blockeringen. Regeringen anförde följande i propositionen:

I samband med omregleringen av den svenska spelmarknaden övervägdes införandet av en möjlighet att besluta om blockering av elektronisk kommunikation till domäner (DNS-blockering) eller IP-adresser (IP-blockering) där det erbjuds olicensierat spel. Regeringen bedömde dock att någon sådan möjlighet inte skulle införas, eftersom åtgärden ansågs vara alltför ingripande och skulle riskera att blockera tillgången även till sådant material som inte är avsett att omfattas av blockeringen. I stället för blockering infördes en möjlighet för Spelinspektionen att förelägga en internetleverantör att upprätta ett varningsmeddelande för webbplatser som erbjuder spel utan licens i Sverige (se prop. 2017/18:220 s. 209–212). Regeringen delar [...] utredningens bedömning att det inte heller nu har framkommit skäl som motiverar någon annan bedömning än den som gjordes i samband med omregleringen. Regeringen anser därför, till skillnad mot bl.a. Folkhälsomyndigheten, att någon möjlighet till blockering av elektronisk kommunikation inte bör införas i nuläget. Regeringen följer dock utvecklingen av frågan om blockering av elektronisk kommunikation.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill understryka vikten av arbetet med att utestänga olicensierade aktörer från spelmarknaden och att ha en hög kanaliseringsgrad. Utskottet välkomnar de regelförändringar som regeringen föreslår för att begränsa den olicensierade spelverksamheten och stänga ute olicensierat spel. När det gäller frågan om kassaregister anser utskottet att det inte finns skäl att göra någon annan bedömning än det ställningstagande som utskottet gjorde i samband

med behandlingen av proposition 2021/22:242. Utskottet avstyrker därför motionerna 2022/23:226 (SD), 2022/23:329 (C) yrkande 8, 2022/23:745 (MP) yrkande 3, 2022/23:860 (C) yrkande 21 i denna del, 2022/23:1130 (SD) och 2022/23:1142 (SD) yrkandena 1, 4 och 7, främst med hänvisning till vidtagna åtgärder.

E-sport

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om e-sportens förutsättningar och klassning som idrott.

Jämför reservation 3 (SD) och 4 (C, MP).

Motionerna

Linda Lindberg m.fl. (SD) vill i kommittémotion 2022/23:921 yrkande 10 att regeringen överväger att bredda begreppet e-sport och erkänna det som kultur och officiell sport.

Michael Rubbestad m.fl. (SD) vill i kommittémotion 2022/23:976 yrkande 1 att e-sport ska likställas med övrig idrott. Motionärerna menar att e-sporten har satt Sverige på kartan och bidrar med allt från arbetstillfällen till skatteintäkter. Motionärerna vill i yrkande 2 att utländska e-sportares tillfälliga erkännande som elitidrottare ska permanentas och i yrkande 3 att kulturbegreppet ska breddas och även inkludera e-sport. Enligt yrkande 5 bör regeringen utreda inrättandet av ett spelinstitut med syfte att marknadsföra det svenska e-sportundret utomlands. Motionärerna anför i yrkande 7 att regeringen bör utreda hur äldre och pensionärer kan uppmuntras att engagera sig i e-sport och i yrkande 8 att de aktörer som beviljas stöd och ekonomiskt bidrag inom e-sport aktivt ska verka för ökad jämställdhet, mot diskriminering och för en nolltolerans mot trakasserier. Motionärerna menar i yrkande 9 att regeringen bör ge Myndigheten för delaktighet, eller annan lämplig organisation, i uppdrag att utreda hur man kan inkludera personer med funktionsnedsättning inom e-sporten. I yrkande 11 anför att lokala e-sportföreningar ska få möjlighet att liksom övriga föreningar ansöka om ekonomiska medel från Riksidrottsförbundet. Motionärerna vill i yrkande 14 att regeringen ska utreda möjligheten att inrätta ett e-sportråd som kan bevilja ekonomiska bidrag till spelutvecklare med nya idéer. Motionärerna menar vidare i yrkande 15 att detta e-sportråd bör uppmuntra speltillverkare att skapa spel som bidrar till fysisk aktivitet och rörelse och medvetenhet om sambandet mellan hälsa och spelframgång.

Anne-Li Sjölund m.fl. (C) vill i kommittémotion 2022/23:860 yrkande 10 att regeringen ska se över hur villkoren för fritidsaktiviteter som inte får stöd genom statens anslag till idrotten eller kulturen kan stärkas. Motionärerna menar att det finns fritidsaktiviteter som t.ex. e-sport som kan ha svårt att få

offentligt stöd eftersom de inte setts som givna inom idrotten eller inom kulturen.

Rickard Nordin (C) vill i motion 2022/23:335 yrkande 1 att e-sport ska få samma förutsättningar juridiskt som övrig sport och i yrkande 2 att e-sportföreningar ska ges samma möjligheter som övriga sportföreningar att söka stöd via Riksidrottsförbundet. Motionären vill i yrkande 3 att spel ska anses vara en kulturform och i yrkande 4 att Kulturrådet ska få ett utökat uppdrag att främja spelkulturen. Motionären vill i yrkande 6 att regeringen vidgar och permanentar tidigare beslutade regler om inresetillstånd för e-sportare och i yrkande 8 att regeringen snarast återkommer med ett förtydligande av lagstiftningen som berör möjligheterna att betala ut prispengar i e-sport och förströelsespel som är baserade på skicklighet. Motionären vill även i yrkande 9 att kompetensen i spelbranschen ska tas till vara och överföras till andra sektorer i samhället och i yrkande 10 att inga skattepengar ska gå till arrangemang som inte jobbar aktivt för jämställdhet och har nolltolerans i fråga om trakasserier beroende på kön eller någon annan diskrimineringsgrund.

Lili André (KD) anför i motion 2022/23:1365 att e-sporten är erkänd som idrott i fler än 20 länder och bör få samma förutsättningar som andra sporter även i Sverige.

Bakgrund

Enligt Svenska E-sportförbundet (SESF) är e-sport ett samlingsnamn på tävlingsinriktade elektroniska dataspel och tv-spel. För att ett spel ska anses vara en e-sport krävs att de tävlande möter varandra och inte bara spelar mot datorn. Det är även den tävlandes prestation som ska vara det avgörande för vem som vinner och ingen slumpmässighet får finnas. Hasardspel som t.ex. poker eller lotterier är därför enligt förbundet inte e-sport.

SESF ansökte om medlemskap i Riksidrottsförbundet vid Riksidrottsmötet 2021 men fick avslag på sin ansökan. Riksidrottsstyrelsen som bedömde ansökan hänvisar bl.a. till Riksidrottsförbundets stadgar som anger att idrott ska vara en organiserad fysisk aktivitet där träning och möjlighet till tävling bidrar till välmående. Följande fyra områden är enligt stadgarna av särskild vikt:

1. Fysisk aktivitet: Det fysiska momentet är av mer än försumbar betydelse för själva aktiviteten, prestationen och resultatet.
2. Träning: Idrotten består av träning och lek som ger fysisk, mental, social och kulturell utveckling.
3. Tävling: Idrotten har definierade tävlingsregler som bestäms och ägs av idrottens organisation.
4. Välmående: Idrotten bygger på att ha roligt, må bra och utvecklas hela livet. Hälsa, trivsel och välbefinnande är normgivande.

RS menade vidare att ansökan inte kunde prövas efter reglerna i RF:s stadgar. Enligt RS måste det ansökande förbundet definiera vilken idrott eller vilka idrottsgrenar som bedrivs och administreras. SESF hade enligt RS i sin ansökan framfört att e-sport är en mångfald av discipliner, utan att precisera vilka discipliner som avses. RS hänvisar till att SESF i sin värdegrund anger att e-sport avser alla tävlingar som utförs i en virtuell miljö. RS menar att det inte framgår vilken idrott eller vilka idrottsgrenar inom det vida begreppet e-sport som förbundet administrerar och bedriver. Således är det enligt RS inte möjligt att bedöma medlemsansökan utifrån de villkor som finns i RF:s stadgar. Huruvida t.ex. den fysiska prestationen är av mer än försumbar betydelse för själva aktiviteten beror enligt RS på vilken idrott eller vilka idrottsgrenar förbundet avser att bedriva och administrera.

När det gäller möjligheten att betala ut prispengar i e-sport krävs enligt information på Spelinspektionens webbplats inte licens enligt spellagen för att bedriva tävlingar där vinnaren utses genom ett prestationsmoment, dvs. utan inslag av lottning eller slump.

Vad gäller möjligheterna till föreningsbidrag till e-sport kan t.ex. Spelkulturförbundet (Sverok), ett av Sveriges största ungdomsförbund, lämna bidrag till e-sportföreningar. Sverok är en ideell organisation med ca 40 000 medlemmar i ca 2 000 föreningar över hela landet. Sverok samlar, utvecklar och sprider spelkulturen och är medlem i studieförbundet Studieförbundet. Sverok informerar även på sin webbplats om olika möjligheter för medlemsföreningarna att söka bidrag från t.ex. fonder eller kommuner.

Både SESF och Sverok arbetar aktivt för att skapa ett inkluderande sammanhang i föreningarnas verksamhet och olika arrangemang. Tolv svenska e-sportorganisationer har dessutom arbetat tillsammans i över ett år för att ta fram Svensk e-sports Code of Conduct. Den innehåller etiska regler för e-sportarrangemang på alla nivåer, för såväl spelare som arrangörer.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har förståelse för att e-sport och organisationer som samlar e-sportare i olika åldrar kan skapa positiva möjligheter för människor att träffas och utveckla olika färdigheter och intressen. Utskottet välkomnar även det arbete som olika e-sportföreträdare gör för att motverka diskriminering. Utskottet finner emellertid inte skäl att rikta något tillkännagivande till regeringen i frågan och avstyrker därmed motionerna 2022/23:335 (C) yrkandena 1–4, 6 och 8–10, 2022/23:860 (C) yrkande 10, 2022/23:921 (SD) yrkande 10, 2022/23:976 (SD) yrkandena 1–3, 5, 7–9, 11, 14 och 15 och 2022/23:1365 (KD).

Lotterier för allmännyttiga ändamål

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om lotterier för allmännyttiga ändamål.

Jämför reservation 5 (SD) och 6 (C).

Motionerna

Jonas Andersson m.fl. (SD) vill i kommittémotion 2022/23:1142 yrkande 3 att det inte ska förekomma några undantag från bonusregleringen för licenshavare som tillhandahåller spel för allmännyttiga ändamål. Motionärerna vill i yrkande 8 att regeringen ska lägga fram en plan för att säkra resurser till allmännyttiga ändamål som i någon mån finansieras genom lotteriförsäljning. Motionärerna menar att relationen mellan lotteriförsäljning och civilsamhället är något gott i grunden och ett förhållande som bör upprätthållas.

Anne-Li Sjölund m.fl. (C) menar i kommittémotion 2022/23:860 yrkande 21 i denna del att de allmännyttiga föreningarnas möjligheter på spelmarknaden har försämrats efter omregleringen av spelmarknaden. Enligt motionärerna bör regeringen göra en översyn för att säkra de allmännyttiga lotteriernas möjligheter att verka på spelmarknaden och fortsatt kunna ge inkomster till civilsamhället och dess verksamheter.

Rickard Nordin (C) vill i motion 2022/23:347 yrkande 1 att regeringen sätter en omsättningsgräns på lotterier för allmännyttiga ändamål och yrkande 2 att det ska finnas en tydlig avsändare på lotterier för allmännyttiga ändamål. Motionären menar att det är rimligt att större lotterier ska redovisa vilka som tar del av vinsterna från lotteriet.

Bakgrund

Enligt 6 kap. spellagen får licens för lotteri till förmån för allmännyttiga ändamål endast ges till en ideell förening eller ett registrerat trossamfund som:

1. enligt sina stadgar har till huvudsakligt syfte att främja allmännyttiga ändamål inom landet
2. bedriver verksamhet som huvudsakligen tillgodoser sådant ändamål
3. inte vägrar någon inträde som medlem, om det inte finns särskilda skäl för detta med hänsyn till arten eller omfattningen av föreningens eller trossamfundets verksamhet eller syfte eller av någon annan orsak och
4. för sin verksamhet behöver intäkter från spel.

Ytterligare förutsättningar för att kunna bevilja licens är att vinstandelen anges på lottsdelarna, eller lottlistorna eller där lotteriet bedrivs, att det kan antas att lotteriet kommer att ge licenshavaren skälig avkastning och att denna kommer att användas för det allmännyttiga ändamålet. En juridisk person som är

verksam huvudsakligen inom en enda kommun får även utan licens, men efter registrering hos en kommun, tillhandahålla sådana lotterier som får omfattas av en licens om lotteriet endast tillhandahålls inom den eller de kommuner där den juridiska personen är verksam, lotteriet inte tillhandahålls från en fast försäljningsplats genom ett serviceföretag, vinstandelen anges på lottsedlarna eller lottlistorna eller på den plats där lotteriet tillhandahålls, och det för lotteriet finns en utsedd kontaktperson.

Enligt förslag i proposition 2021/22:242 En förstärkt spelreglering infördes ett undantag från bonusbegränsningen i spellagen för spel för allmännyttiga ändamål (bet. 2022/23:KrU2, rskr. 2022/23:29). För övriga spelformer är det inte tillåtet att erbjuda bonus vid mer än ett tillfälle per spelare. Undantaget motiverades av att förbudet mot att erbjuda bonus vid mer än ett tillfälle är en konsumentskyddande regel som särskilt syftar till att förhindra att spelare med problem lockas till spel. De olika verksamheter som omfattas av spellagen medför enligt regeringen skilda risker ur ett konsumentskydds- och säkerhetsperspektiv och den typ av spel som de allmännyttiga organisationerna tillhandahåller anses generellt sett vara spel med låg risk för spelproblem. Det är i de här fallen fråga om låga insatsmöjligheter per lott och oftast rör det sig om långsammare spel med lägre vinstnivå. Enligt regeringen hade det inte heller framkommit att de premier som många av lotterierna under en lång tid använt sig av hade bidragit till ett osunt spelande.

Regeringen gav den 5 april 2018 Statskontoret i uppdrag att följa upp och utvärdera omregleringen av spelmarknaden (Fi2018/01523/OU). Statskontoret har sedan dess årligen redovisat arbetet under perioden 2018–2022. Statskontorets utvärdering av omregleringen av spelmarknaden behandlade bl.a. frågan om förutsättningarna för allmännyttiga organisationer att ta del av intäkter från spel. I sin slutrapport (2022:5) bedömde Statskontoret att omregleringen i hög grad har bevarat förutsättningarna för allmännyttiga organisationer att ta del av intäkter från spel.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill lyfta fram att den del av spelmarknaden som är förbehållen spel för allmännyttiga ändamål har bedömts medföra en låg risk för skadligt spelande och spelberoende. Utskottet välkomnar även de möjligheter som spelmarknaden medför att ge inkomster till civilsamhället och idrottsrörelsen. Utskottet ser inte något behov av att rikta ett tillkännagivande till regeringen på området. Motionerna 2022/23:347 (C) yrkandena 1 och 2, 2022/23:860 (C) yrkande 21 i denna del, 2022/23:1130 (SD) och 2022/23:1142 (SD) yrkandena 3 och 8 avstyrks.

Reglering av politiska partiers lotterier

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om reglering av politiska partiers lotterier.

Jämför reservation 7 (SD), motivreservation 8 (S, V, MP) och 9 (C) samt särskilt yttrande 1 (S) och 2 (SD).

Motionen

Jonas Andersson m.fl. (SD) vill i kommittémotion 2022/23:1142 yrkande 9 att inga politiska partier samt organisationer och bolag som ägs av dessa ska kunna företräda s.k. allmännyttiga ändamål på lotterimarknaden.

Bakgrund

Som beskrivits ovan kan licens för lotteri till förmån för allmännyttiga ändamål ges till en ideell förening eller ett registrerat trossamfund under vissa förutsättningar. Politiska partier har enligt gällande regelverk bedömts kunna anordna sådana lotterier. Enligt uppgift från Regeringskansliet är regeringen och Sverigedemokraterna överens om att genom en utredning se över regleringen för partipolitiska lotterier.

Utskottets ställningstagande

Mot bakgrund av det som ovan anförts om att det finns en överenskommelse om att utreda regleringen för partipolitiska lotterier avstyrker utskottet motion 2022/23:1142 (SD) yrkande 9.

Vadhållning och matchfixning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om vadhållning och matchfixning.

Jämför reservation 10 (S), 11 (SD) och 12 (V, MP).

Motionerna

Lawen Redar m.fl. (S) menar i kommittémotion 2022/23:2054 yrkande 38 att matchfixning är ett allvarligt hot mot idrotten. Motionärerna vill därför se fortsatta insatser inom detta område.

Angelika Bengtsson m.fl. (SD) vill i kommittémotion 2022/23:983 yrkande 1 att regeringen utreder möjligheten att höja straffsатserna för

muttbrott. Enligt motionärerna är matchfixningsproblematiken ofta kopplad till tyngre kriminalitet, men på grund av att straffvärdet för muttbrott är för lågt saknar polisen möjlighet och befogenheter att använda sig av telefonavlyssning. Motionärerna menar vidare i yrkande 2 att regeringen bör prioritera ett nordiskt samarbete i förebyggande syfte för att motverka matchfixning och i yrkande 3 att regeringen ska ta ett större helhetsgrepp om matchfixning genom att tillsätta en kompletterande utredning. I yrkande 4 vill motionärerna att Sverige ska skriva under Europarådets Macolinkonvention och enligt yrkande 5 bör berörda myndigheter eller organisationer bistå Riksidrottsförbundet med att utbilda idrottsföreningar samt idrottsledare i frågan om matchfixning. I yrkande 6 anför motionärerna att regeringen bör utreda möjligheten att instifta ett internationellt organ mot matchfixning, -liknande Världsantidopingbyrån (World Anti Doping Agency, Wada). Enligt motionärerna har matchfixning inte några landsgränser och det vore därför rimligt om en lämplig aktör tar initiativet till att driva matchfixningsfrågan på ett liknande sätt.

Vasiliki Tsoouplaki m.fl. (V) menar i kommittémotion 2022/23:2309 yrkande 1 att regeringen bör få i uppdrag att se över ytterligare möjligheter att begränsa vadhållning inom fler idrotter och på enskilda händelser.

Bakgrund

I den nu aktuella propositionen föreslås, som framgår ovan, ett flertal åtgärder för att motverka manipulation av resultat inom sport, s.k. matchfixning. Åtgärderna, som beskrivs mer ingående i tidigare avsnitt, omfattar bl.a. utökade möjligheter för licenshavare och idrottsförbund att behandla personuppgifter inom ramen för arbetet mot matchfixning, en möjlighet att meddela föreskrifter om kontrollrutiner för att upptäcka och motverka matchfixning och en skyldighet för licenshavare att på begäran av Polismyndigheten lämna alla uppgifter som behövs för en utredning om brott i samband med spel.

Spelinspektionen har sedan tidigare varit bemyndigad att meddela föreskrifter om förbud eller begränsningar av spel på vissa tävlingar eller händelser i tävlingar, eller andra åtgärder för att bekämpa manipulation av resultat inom sport som utgör objekt för vadhållning (21 kap. 5 § spellagen och 16 kap. 6 § spelförordningen [2018:1475]). Myndigheten har som en följd av bemyndigandet tagit fram särskilda föreskrifter och allmänna råd i detta syfte (SIFS 2020:2) som komplement till spellagen och spelförordningen. Föreskrifterna gäller vadhållning på sport som utförs i Sverige för den som har licens att tillhandahålla vadhållning. Enligt föreskrifterna ska en licenshavare årligen rapportera till Spelinspektionen om föregående års registrerade misstänkta manipulationer av resultat inom sport som utgör objekt för vadhållning. Enligt tillhörande allmänna råd ska uppgifterna emellertid endast omfatta matcher, tävlingar eller turneringar. Eventuella personuppgifter avseende misstänkta manipulationer bör så långt det är möjligt inte ingå i

rapporten. Enligt regeringen är en av avsikterna med de aviserade regelförändringarna i den nu aktuella propositionen att förbättra förutsättningarna för licenshavarnas rapportering av eventuella personuppgifter i det här sammanhanget.

Det finns sedan tidigare krav på att licenshavare ska ha rutiner för att upptäcka och motverka förekomsten av spelfusk. Straffskalan för spelfuskbrott av normalgraden är fängelse i högst 2 år och för grovt brott, fängelse i lägst 6 månader och högst 6 år (19 kap. 4 och 5 §§ spellagen). Det är vidare förbjudet att erbjuda vadhållning på evenemang där den övervägande delen av deltagarna är under 18 år (8 kap. 2 § spellagen).

Enligt 14 kap. 2 och 3 §§ spelförordningen ska Spelinspektionen ansvara för ett särskilt matchfixningsråd som ska samverka mot manipulation av sporthändelser. Rådet mot matchfixning ska ledas av Spelinspektionen och bestå av representanter för Åklagarmyndigheten, Polismyndigheten och Regeringskansliet. Spelinspektionen får även tillåta att representanter från Riksidrottsförbundet, särskilt berörda idrottsförbund och särskilt berörda organisationer deltar.

Den s.k. Macolinkonventionen eller Europarådets konvention om manipulation av resultat inom idrott (Council of Europe Convention on the Manipulation of Sports Competitions) har utarbetats för att stärka det internationella samarbetet mot uppgjorda matcher. Syftet med konventionen är att bekämpa manipulation av resultat inom idrott och att skydda idrottens oberoende (artikel 1.1). Ett huvudsakligt mål är att förebygga, upptäcka och ingripa mot nationell eller gränsöverskridande manipulation av idrotts-tävlingar. Konventionen avser även att främja nationellt och internationellt samarbete, med samma syfte, mellan berörda offentliga myndigheter samt med organisationer som är delaktiga i idrott och vadhållning inom idrott (artikel 1.2).

Sverige är varken som land eller som medlemsstat i EU ansluten till Macolinkonventionen. Enligt den nu aktuella propositionen har Europeiska kommissionen bedömt att det följer av konventionens sammanflätade natur, och det faktum att den omfattar såväl befogenheter som kan vara exklusiva för EU som befogenheter som inte har beviljats EU, att det inte är möjligt för EU eller medlemsstaterna att ingå konventionen var för sig (Förslag till rådets beslut om undertecknande, på Europeiska unionens vägnar, av Europarådets konvention om manipulation av resultat inom idrott med avseende på frågor som inte rör materiell straffrätt och straffrättsligt samarbete, COM/2015/084 final, 2015/0042 [NLE]). Regeringen har i samband med konventionens ikraftträdande ställt sig positiv till att Sverige och EU ansluter sig till konventionen (se fakta-PM 2014/15:FPM26 Undertecknande av Europarådets konvention om manipulation av resultat inom idrott). Med beaktande av lojalitetsplikten har det dock bedömts att Sverige inte kan ratificera konventionen för ett slutligt avgörande inom EU. Kulturutskottet har tidigare delat denna bedömning (bet. 2021/22:KrU5 s. 31).

Enligt regeringen beaktades Macolinkonventionen i samband med omregleringen av spelmarknaden (prop. 2017/18:220 s. 124, 125 och 192) och enligt den nu aktuella propositionen finns det skäl att beakta konventionens bestämmelser vid utformningen av svensk rätt även om Sverige inte har anslutit sig till Macolinkonventionen.

När det gäller frågan om ett nordiskt samarbete har Nordiska ministerrådet uttalat sig positivt om att de nationella idrottsförbunden i de nordiska länderna samarbetar för att stärka möjligheterna att sanktionera matchfixande idrottare (svar på rek. 16/2018 Gensidig anerkendelse af sanktioner mod matchfixing). Enligt uppgifter från Riksidrottsförbundet finns det ett aktivt samarbete mellan de nordiska länderna vad gäller information om idrottare som bedömts vara inblandade i konstaterade fall av matchfixning. För svensk del gäller det bl.a. den information som Riksidrottsförbundet publicerar via sin webbplats Idrottens kungörelser, där namn och idrottsklubb publiceras för idrottare som fällts för dopning, matchfixning eller andra förseelser mot Riksidrottsförbundets stadgar. Inom fotbollen är det däremot vanligast att den typen av information och samarbete förmedlas via Internationella fotbollsförbundet (Fifa).

Regeringen bedömer att den stora och snabba omsättningen på spelmarknaden medför betydande risker för kriminell verksamhet såsom penningtvätt och matchfixning. Regeringen föreslår därför i vårändringsbudgeten en ökning av anslaget 15.1 Spelinspektionen, med 2,4 miljoner kronor för 2023. Förslaget bereds av finansutskottet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar att regeringen i den nu aktuella propositionen föreslår ett flertal åtgärder för att motverka matchfixning. Utskottet bedömer att åtgärderna är väl avvägda och att de stärker möjligheterna att motverka matchfixning. Utskottet noterar att regeringen i sak har tagit hänsyn till Macolinkonventionen. Åtgärderna kan förväntas stärka idrottsrörelsens möjligheter till en effektiv egenkontroll när det gäller matchfixning. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2022/23:983 (SD) yrkandena 1–6, 2022/23:2054 (S) yrkande 38 och 2022/23:2309 (V) yrkande 1.

Spelberoende

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om spelberoende och funktionen spelpaus.se.

Jämför reservation 13 (SD).

Motionerna

Linda Lindberg m.fl. (SD) menar i kommittémotion 2022/23:921 yrkande 11 att regeringen bör arbeta för att även e-sportmissbruk ska inkluderas i arbetet mot spelberoende.

Jonas Andersson m.fl. (SD) vill i kommittémotion 2022/23:1142 yrkande 6 att regeringen ser över vilka åtgärder som behöver vidtas för att förbättra spelpaus.se. Spelpaus.se möjliggör för problemspelare att stänga av sig från spelbolag med svensk licens, men olicensierade spel är fortfarande tillgängliga. Motionärerna menar därför att regeringen bör se över vilka åtgärder som behöver vidtas för att förbättra spelpaus.se.

Nicklas Attefjord (MP) vill i motion 2022/23:745 yrkande 1 att åtgärder vidtas kopplade till funktionen Spelpaus. Motionären menar att det t.ex. skulle vara möjligt att förlänga avstängningen innan den gått ut eller att frivilligt tillämpa livstidsavstängning. Motionären framför även i yrkande 4 att samma regler som idag finns för alkoholreklam bör gälla spelreklam. Enligt motionären bör även t.ex. insättningsgräns, begränsad speltid och spelstopp gälla samtliga bolag med licens och inte per bolag som idag.

Bakgrund

Enligt 14 kap. 1 § spellagen ska en licenshavare säkerställa att det tas sociala och hälsomässiga hänsyn i spelverksamheten för att skydda spelare mot överdrivet spelande och hjälpa dem att minska sitt spelande när det finns anledning till det (den s.k. omsorgsplikten). I omsorgsplikten ingår att motverka överdrivet spelande genom fortlöpande kontroll av spelbeteende. Licenshavare ska i en handlingsplan redovisa hur omsorgsplikten ska fullgöras. Sedan den 1 januari 2018 ingår också problem med spel om pengar i socialtjänstlagen (2001:453) och hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) som ett särskilt ansvarsområde för kommuner och regioner.

Spelpaus.se är en kostnadsfri tjänst som administreras av Spelinspektionen där den som så önskar kan stänga av sig från spel med hjälp av e-legitimation. En avstängning gäller allt registrerat spel hos de spelbolag som har licens enligt spellagen att bedriva spel om pengar i Sverige. Det är inte möjligt att stänga av sig endast från en viss spelform eller ett särskilt spelbolag.

Avstängningen gäller följande spelformer:

- nätkasino och spelautomater online
- vadhållning online
- bingo online
- lotterier online
- värdeautomater, s.k. Vegas
- Casino Cosmopol
- spel hos spelombud i butik och på bana.

Det går att välja avstängning i en, tre eller sex månader eller tills vidare. En avstängning i en, tre eller sex månader avslutas automatiskt när avstängningsperioden löpt ut. Det är inte möjligt att ångra eller avsluta pågående avstängning men det går däremot bra att förlänga den när som helst under pågående period. En tillsvidareavstängning går att avsluta tidigast efter tolv månader men löper i annat fall på tills personen ifråga själv väljer att avsluta den. Ett spelbolag med licens i Sverige ska kontrollera mot spelpaus.se varje gång en spelare registrerar sig eller loggar in hos spelbolaget. Spelbolagen får dessutom inte rikta marknadsföring eller reklam direkt till en avstängd person. I april 2023 var drygt 92 000 personer avstängda med hjälp av spelpaus.se jämfört med knappt 20 000 personer den 31 januari 2019.

Spelinspektionen har sedan oktober 2021 i uppdrag att bl.a. följa upp och analysera hur spelformer, tillgängligheten till spel och spelandet utvecklas på kort respektive lång sikt samt föreslå åtgärder inom ramen för det befintliga licenssystemet för att stärka konsumentskyddet på spelmarknaden och motverka folkhälsoproblem. Uppdraget genomförs efter samråd med Konsumentverket, Kronofogdemyndigheten och Folkhälsomyndigheten. Spelinspektionen ska slutredovisa uppdraget senast den 31 oktober 2023.

Utskottets ställningstagande

Det är viktigt att undersöka möjligheterna till åtgärder för att stärka konsumentskyddet på spelmarknaden och motverka folkhälsoproblem. Utskottet vill avvakta Spelinspektionens redovisning av uppdraget i frågan. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2022/23:745 (MP) yrkandena 1 och 4, 2022/23:921 (SD) yrkande 11 och 2022/23:1142 (SD) yrkande 6.

Lagring och delning av personuppgifter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om rätt att behandla personuppgifter i samband med matchfixning och skydd mot överdrivet spelande.

Jämför reservation 14 (SD) och 15 (V, C).

Motionerna

Jonas Andersson m.fl. (SD) vill i kommittémotion 2022/23:1142 yrkande 5 att regeringen verkar för att spelbolag ska kunna få erhålla fler uppgifter om kunders ekonomi och hälsa för att kunna leva upp till den omsorgsplikt de enligt spellagen har att skydda spelare mot överdrivet spelande.

Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) menar i kommittémotion 2022/23:2309 yrkande 2 att regeringen bör se till att även Sveriges Olympiska Kommitté ingår i de instanser, utöver Riksidrottsförbundet och specialidrottsförbunden, som har rätt att hantera personuppgifter i samband med utredning av matchfixning.

Anne-Li Sjölund m.fl. (C) vill i kommittémotion 2022/23:2310 att fristående organisationer och sammanslutningar efter lämplig prövning ska kunna få samma rätt att behandla personuppgifter som Riksidrottsförbundet och dess specialidrottsförbund i syfte att förhindra matchfixning.

Bakgrund

Enligt spellagen ska, som framgått ovan, en licenshavare säkerställa att det tas sociala och hälsomässiga hänsyn i spelverksamheten för att skydda spelare mot överdrivet spelande och hjälpa dem att minska sitt spelande när det finns anledning till det (den s.k. omsorgsplikten).

Enligt den nu aktuella propositionen föreslås, som framgått ovan, att Riksidrottsförbundet och specialidrottsförbund ska få en uttrycklig rätt att behandla personuppgifter. Andra organ som agerar inom ramen för idrottens arbete mot matchfixning får behandla personuppgifter om det är nödvändigt för att tillhandahålla information som Riksidrottsförbundet eller specialidrottsförbund behöver för dessa ändamål. Enligt idrottens regelverk om matchfixning är det specialidrottsförbunden som i första instans handlägger bestraffningsärenden. Det är också till specialidrottsförbunden som en anmälan ska göras när t.ex. en idrottsutövare, tränare eller ledare får kännedom om otillåten vadhållning eller manipulation inom idrotten. Det kan t.ex. göras konfidentiellt via webbplatsen minmatch.se. Regeringen menar därför att det är Riksidrottsförbundet och specialidrottsförbund som är anknutna till Riksidrottsförbundet som främst har behov av att behandla personuppgifter i arbetet mot matchfixning.

Andra organ kan också enligt regeringen behöva inhämta, analysera och delge personuppgifter om misstänkta överträdelser och därefter tillhandahålla uppgifter till Riksidrottsförbundet och specialidrottsförbunden. En rätt att behandla personuppgifter på detta sätt bör därför införas för andra organ när de agerar inom ramen för idrottens arbete mot matchfixning och det är nödvändigt för att tillhandahålla information som Riksidrottsförbundet eller specialidrottsförbunden behöver för sin verksamhet.

Enligt propositionen bör de närmare detaljerna regleras i föreskrifter. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska därför enligt propositionen få meddela föreskrifter om begränsningar av de tillåtna ändamålen för behandling av personuppgifter och av vilka personuppgifter som får behandlas för dessa ändamål.

Vad gäller frågan om huruvida andra organ eller organisationer också ska få rätt att behandla personuppgifter saknas det enligt regeringen beredningsunderlag.

Utskottets ställningstagande

I den aktuella propositionen föreslår regeringen utökade möjligheter för bl.a. Riksidrottsförbundet, specialidrottsförbunden och licenshavare på spelmarknaden att lagra och dela personuppgifter. Som framgått ovan tillstyrker utskottet regeringens förslag. Motionerna 2022/23:1142 (SD) yrkande 5, 2022/23:2309 (V) yrkande 2 och 2022/23:2310 (C) avstyrks.

Spel inom hästsporten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om tryggad finansiering för hästsporten.

Jämför reservation 16 (SD).

Motionen

Jonas Andersson m.fl. (SD) vill i kommittémotion 2022/23:1142 yrkande 11 att regeringen verkar för att det statliga engagemanget i ATG, inklusive den statliga styrelserepresentationen i bolaget, ska upphöra. Motionärerna menar i yrkande 12 att regeringen bör verka för att säkerställa en långsiktig och tryggad finansiering för hästsporten.

Bakgrund

Aktiebolaget Trav och Galopp (ATG) grundades 1974 med uppdraget att trygga utvecklingen för svensk trav- och galoppsport genom att erbjuda spel. ATG:s styrelse består av sex ledamöter utsedda av staten (inklusive

ordförande), fyra ledamöter utsedda av Svensk Travsport, en ledamot utsedd av Svensk Galopp samt en arbetstagarrepresentant med två suppleanter. Koncernledningen bestod 2022 av vd och ytterligare åtta personer, utsedda av vd.

Enligt ATG:s årsredovisning 2022 spelar ca 1,3 miljoner kunder regelbundet på häst-, sport- och kasinospel hos ATG. Överskottet från ATG går till ägarna, Svensk Travsport och Svensk Galopp. Överskottet fördelas enligt årsredovisningen till bl.a. olika trav- och galoppbanor som totalt arrangerar över 9 000 tävlingslopp årligen. Överskottet går även till tävlingsersättningar till aktiva inom sporten, forskning och utbildning samt till uppfödare.

I juni 2018 utsågs en särskild utredare att bl.a. utreda om fristående finansieringsmodeller för spel på häst- respektive idrottstävlingar bör införas och i så fall hur de bör utformas, samt överväga behovet av ytterligare åtgärder för att minska skadeverkningarna av de spel som sker online och på värdeautomater (Spelmarknadsutredningen). Den del av uppdraget som avsåg finansieringen av hästnäringen redovisades i oktober 2020 i delbetänkandet Hästnäringens finansiering på den omreglerade spelmarknaden (SOU 2020:64). Utredningen gjorde bedömningen att den rådande modellen med finansiering från ATG:s överskott är en hållbar finansieringsmodell för trav- och galoppsporten även efter omregleringen av spelmarknaden. Utredaren bedömde att trav- och galoppsportens eget spelbolag ATG har en stark ställning som ett av de största spelbolagen på den konkurrensutsatta delen av spelmarknaden. Med ATG:s konkurrensfördelar och väl inarbetade varumärken bedömde utredningen att nuvarande förhållanden på marknaden för vadhållning på svensk hästkapplöpning kommer att bestå inom överskådlig tid. Skulle marknadsförhållandena förändras bör trav- och galoppsporten enligt utredningen ha goda förutsättningar att på kommersiell basis träffa avtal om exempelvis medierättigheter, sportdata och sponsring på motsvarande sätt som sker inom andra sporter.

Enligt utredningen innebär omregleringen av spelmarknaden även en ändrad relation mellan staten och trav- och galoppsporten. Genom ett särskilt avtal mellan staten och trav- och galoppsportens förbund avsätter sporten 55 miljoner kronor årligen till bredare ändamål inom ramen för Hästnäringens Nationella Stiftelse (HNS). Medlen fördelas på olika ändamål däribland utbildningsverksamhet, utvecklingsprojekt inklusive barn och ungdom, forskning samt verksamheter vid de s.k. riksanslagningarna. Utredningen bedömde att en översyn bör göras av denna ansvarsfördelning i syfte att säkerställa en långsiktigt hållbar finansiering av HNS verksamhet.

Riksdagen beslutade våren 2020 om ett tillkännagivande om att regeringen bör se till att arbetet med att ta fram förslag till en ny modell för finansiering av hästnäringen sker skyndsamt (bet. 2019/20:KrU6, rskr. 2019/20:179). Enligt regeringen har Sveriges lantbruksuniversitet och HNS inför nästa avtalsperiod enats om ett direktiv för att utreda hippologprogrammets framtida utveckling inklusive frågor om ekonomi (skr. 2022/23:75). Regeringen anser

att den vidare hanteringen av tillkännagivandet bör avvakta Sveriges lantbruksuniversitets översyn som preliminärt beräknas vara klar efter sommaren 2023.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser inte att motionsyrkandena bör föranleda någon åtgärd från riksdagen. Utskottet avstyrker därmed motion 2022/23:1142 yrkandena 11 och 12.

Spel på kredit

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om undantag från förbudet mot att erbjuda spel och lotterier på kredit.

Jämför reservation 17 (SD) och 18 (C).

Motionerna

Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) anför i kommittémotion 2022/23:1003 yrkande 19 att det finns särskilda undantag för politiska partiers försäljning av lotter och spel på kredit. Motionärerna menar att inga undantag ska göras för partier eller bolag och föreningar som ägs av politiska partier i fråga om gällande försäljning av lotter och spel. Motionärerna menar vidare i yrkande 20 att lotter och spel inte ska kunna säljas på kredit. Även Jonas Andersson m.fl. (SD) vill i kommittémotion 2022/23:1142 yrkande 10 att regeringen verkar för att inte tillåta undantag från förbudet mot att erbjuda spel på kredit.

Alireza Akhondi m.fl. (C) vill i kommittémotion 2022/23:865 yrkande 13 att regeringen utreder en inskränkning av möjligheten att erbjuda lotter och spel på kredit eller mot faktura.

Bakgrund

Sedan den 1 januari 1995 är det inte tillåtet för den som anordnar ett lotteri att lämna kredit för insatser i lotteriet. Den 1 augusti 2002 utvidgades förbudet till att även gälla den som är ombud för den som anordnar lotteriet. Efter utvidgningen av kreditförbudet 2002 framkom att det förekom försäljning av lotter mot faktura, vilket skulle strida mot kreditförbudet. Mot denna bakgrund infördes den 1 januari 2005 en möjlighet till undantag från kreditförbudet i den då gällande lotterilagen (1994:1000). Lotteriinspektionen fick därmed medge undantag från förbudet om det fanns synnerliga skäl. När spellagen infördes den 1 januari 2019 bytte Lotteriinspektionen namn till Spelinspektionen.

I förarbetena till bestämmelsen (prop. 2004/05:3) menade regeringen att s.k. rikslotterier under vissa förutsättningar bör få möjlighet att sälja lotter mot

faktura. Enligt regeringen stod det klart att fakturaförsäljning är en form av kredit men regeringen bedömde att det i de här fallen snarare framstår som ett alternativt betalningssätt. Försäljningsmetoden ansågs inte heller innebära en risk för spelmissbruk. De skäl som motiverade införandet av förbudet mot kreditgivning kunde alltså inte åberopas mot det nu aktuella sättet att sälja lotter. Regeringen fann mot denna bakgrund att förbudet mot kreditgivning borde kompletteras med en möjlighet till undantag.

Spelinspektionen gör vid varje enskild tillståndsprövning en bedömning utifrån de förutsättningar för fakturaförsäljning som anges i ansökan och om det föreligger synnerliga skäl till undantag från kreditförbudet. Spelinspektionen får medge undantag från kreditförbudet för s.k. prenumerationslotterier om dessa säljs till förmån för ett allmännyttigt ändamål. Krediten avser köp av sådana lotter och det sammanlagda kreditbeloppet får uppgå till högst 1/40 prisbasbelopp. För närvarande har Spelinspektionen beviljat ett antal anordnare ett sådant undantag.

En utredning har tillsatts för att lämna förslag som syftar till att motverka riskfylld kreditgivning och överskuldsetting (dir. 2021:108 och dir. 2023:14). Utredningen ska bl.a. överväga och, om inte starka skäl talar emot det, föreslå ett system för skuldregister. Utredningen ska också överväga och vid behov föreslå åtgärder för att förhindra att förbud mot att erbjuda spel på kredit kan kringgås genom att erbjuda betalningslösningar från en tredje part. Utredningstiden har förlängts till den 29 juni 2023.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att den aktuella möjligheten till undantag från kreditförbudet endast gäller begränsade kreditbelopp och förutsätter särskilt tillstånd från Spelinspektionen. Utskottet vill även avvakta Överskuldsettingsutredningens betänkande och avstyrker därmed motionerna 2022/23:865 (C) yrkande 13, 2022/23:1003 (SD) yrkandena 19 och 20 och 2022/23:1142 (SD) yrkande 10.

Marknadsföring av spel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om regler för marknadsföring av spel.

Jämför reservation 19 (S) och 20 (SD) samt motivreservation 21 (V, MP).

Motionerna

Lawen Redar m.fl. (S) menar i kommittémotion 2022/23:2054 yrkande 37 att det i spellagen bör förtydligas att särskild hänsyn ska tas till hur riskfyllt ett

spel är vid bedömningen av om marknadsföringen av spelet kan betraktas som måttfull eller inte.

Jonas Andersson m.fl. (SD) menar i kommittémotion 2022/23:1142 yrkande 2 att långsiktiga och tydliga regler för spelreklam är till gagn för såväl konsumenter som aktörer på spelmarknaden. Motionärerna menar att det i dagsläget är klokare att låta en rättspraxis upprättas med avseende på den lagstiftning som redan finns på plats, även för att undvika en ryckighet på den svenska spelmarknaden kring vilka lagar och regler som ska gälla.

Bakgrund

I proposition 2021/22:242 En förstärkt spelreglering gjorde regeringen bedömningen att det inte bör införas ett krav på särskild måttfullhet vid marknadsföring av spel men att måttfullhetskravet borde justeras. I propositionen anfördes att den närmare innebörden av måttfullhetskravet även fortsättningsvis skulle utvecklas genom praxis. Det fanns, enligt propositionen, däremot skäl att förtydliga i spellagen att den helhetsbedömning av marknadsföringen som lagen kräver bör ta särskild hänsyn till hur riskfyllt det aktuella spelet är.

Vid behandlingen av propositionen avlog riksdagen propositionens förslag till lagändring om justerat krav på måttfullhet vid marknadsföring av spel (bet. 2022/23:KrU2, rskr. 2022/23:29). Utskottet ansåg att förslaget skulle medföra en typ av riskklassificering som riskerade att urholka den reglerade marknaden för de aktörer som har löst licens, betalar svensk skatt och redan upprätthåller ett högt konsumentskydd. Utskottet anförde att ett justerat krav i enlighet med regeringens förslag skulle medföra att även de aktörer som har löst licens inte skulle ha möjlighet att marknadsföra sina produkter i vidare utsträckning. Dessutom var det enligt utskottet alltför tidigt att genomföra ändringar på marknadsföringsområdet eftersom praxis höll på att upprättas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill hänvisa till tidigare ställningstagande om att avvisa ett justerat krav i spellagen på måttfullhet i marknadsföringen. Utskottet gör ingen annan bedömning än tidigare. Motionerna 2022/23:1142 (SD) yrkande 2 och 2022/23:2054 (S) yrkande 37 avstyrks.

Reservationer

1. Tillstånd och licenser för spel, punkt 2 (SD)

av Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Leonid Yurkovskiy (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna 2022/23:226 av Fredrik Lindahl (SD) och 2022/23:1142 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1, 4 och 7 samt avslår motionerna 2022/23:329 av Rickard Nordin och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 8, 2022/23:745 av Nicklas Attefjord (MP) yrkande 3, 2022/23:860 av Anne-Li Sjölund m.fl. (C) yrkande 21 i denna del och 2022/23:1130 av Richard Jomshof (SD).

Ställningstagande

Vi anser att folkhälsoaspekten är central i spelmarknadspolitiken och önskan att minimera risken för att personer som spelar ska utveckla spelberoende och fastna i en spelproblematik. Vår uppfattning är att omregleringen av spelmarknaden på det stora hela har varit framgångsrik. Vi vill dock att en grundlig utvärdering påbörjas för att få en tydlig överblick av hur omregleringen har utfallit. Inte minst är en sådan utvärdering viktig att göra eftersom regeringen sedan omregleringen trädde i kraft 2019 har genomdrivit en rad ytterligare reformer som förändrar förutsättningarna på den svenska spelmarknaden jämfört med läget direkt efter omregleringen.

En av målsättningarna med omregleringen på den svenska spelmarknaden var att uppnå en hög kanaliseringsgrad, att få en hög andel spelaktörer att vilja verka inom det svenska licenssystemet. Det är en förutsättning för bl.a. ett gott konsumentskydd. Den socialdemokratiskt ledda regeringen bedömde inför omregleringen att kanaliseringsgraden skulle bli minst 90 procent på den svenska spelmarknaden. Statskontorets uppföljning och utvärdering av omregleringen pekar dock på problem med avseende på regeringens målsättning. Statskontoret har bedömt att kanaliseringsgraden under 2020 uppskattningsvis var 85 procent, vilket kan jämföras med att motsvarande siffra under 2019 bedömdes vara 88 procent. Läget blir än mer oroväckande om man tar hänsyn till att kanaliseringsgraden skiljer sig åt mellan olika

spelformer, där exempelvis onlinekasino av Copenhagen Economics bedömdes ha en så pass låg kanaliseringsgrad som 72–78 procent under januari 2020. Den låga och skiftande kanaliseringsgraden är ett hot mot legitimiteten i omregleringen av spelmarknaden och regeringen bör därför se över vilka åtgärder som behöver vidtas för att säkerställa att kanaliseringsmålet som sattes upp inför omregleringen också nås, och helst mer därtill.

Ett annat problem är att det vid spel på olika digitala plattformar, såsom pc, mobiltelefoner m.fl., i flera fall förekommer lotteri- och kasinoliknande moment, som kommit att gå under namnet loot-lådor (loot boxes på engelska). Det handlar om upplägg i spel där användare för verkliga pengar slumpmässigt får virtuella föremål, vilket i vissa fall kan vara att betrakta som lotteri, inte minst om de virtuella föremålen i ett senare skede i någon form kan växlas till verkliga pengar. Fenomenet har ökat i spelvärlden på senare år och har blivit ett populärt sätt för spelbolagen att öka sina intäkter. Under våren 2019 gav regeringen Konsumentverket i uppdrag att kartlägga och bedöma eventuella brister vid lotteri- och kasinoliknande inslag i datorspel, såsom de nämnda loot-lådorna. Konsumentverkets kartläggning visade bl.a. att det har funnits fall där unga personer har spenderat mycket pengar via lotteri- eller kasinoliknande inslag i datorspel. Kartläggningen bedömde samtidigt att antalet lotteri- och kasinoliknande inslag i spel som kan anses omfattas av spellagen, är begränsat. Den tidigare socialdemokratiska regeringen gjorde i propositionen En förstärkt spelreglering från 2022 bedömningen att spellagens tillämpningsområde inte bör utvidgas för att täcka in lotteri- och kasinoliknande inslag i datorspel som inte redan omfattas av lagens tillämpningsområde. Precis som flera remissinstanser nöjer vi oss inte med att inte göra någonting åt dagens situation. Vi menar att regeringen bör verka för att återkomma till riksdagen med förslag på åtgärder som bidrar till att stärka konsumentskyddet i förhållande till fenomenet med loot-lådor, och då i synnerhet med fokus på att skydda minderåriga personer.

2. Tillstånd och licenser för spel, punkt 2 (C)

av Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:860 av Anne-Li Sjölund m.fl. (C) yrkande 21 i denna del och
avslår motionerna
2022/23:226 av Fredrik Lindahl (SD),

2022/23:329 av Rickard Nordin och Niels Paarup-Petersen (båda C) yrkande 8,
2022/23:745 av Nicklas Attefjord (MP) yrkande 3,
2022/23:1130 av Richard Jomshof (SD) och
2022/23:1142 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1, 4 och 7.

Ställningstagande

Många människor i Sverige spelar. Delar av spelmarknaden står för viktiga inkomstkällor för civilsamhället och andra delar är helt kommersiella. En ny reglering av spelmarknaden trädde ikraft den 1 januari 2019. Med coronapandemin uppstod oro för ökat problemspelande och ökad risk för spelmissbruk. Utvecklingen är viktig att följa för att kunna avgöra ifall nya insatser behöver göras för att motverka en sådan utveckling. Det är oerhört viktigt att värna kanaliseringen inom den nu omreglerade marknaden, dvs. att en mycket stor andel av spelandet sker hos bolag med licenser. Det är en förutsättning för ett gott spelarskydd, i stället för alternativet med en lägre kanalisering där spelande sker oreglerat och därmed utan krav på spelarskydd. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

3. E-sport, punkt 3 (SD)

av Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Leonid Yurkovskiy (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:921 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 10 och
2022/23:976 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkandena 1–3, 5, 7–9, 11, 14
och 15 samt

avslår motionerna

2022/23:335 av Rickard Nordin (C) yrkandena 1–4, 6 och 8–10,
2022/23:860 av Anne-Li Sjölund m.fl. (C) yrkande 10 och
2022/23:1365 av Lili André (KD).

Ställningstagande

E-sport är ett samlingsbegrepp för spel och tävlingar som utförs på datorer, spelkonsoler, telefoner och surfplattor i en virtuell miljö där personerna spelar olika sorters digitala spel på egen hand, i lag eller mot varandra. Tävlingarna

kan spelas via internet, lokala nätverk, LAN-träffar eller med spelare som samsas vid samma dator eller konsol. E-sporten har satt Sverige på kartan och bidrar med allt från arbetstillfällen till skatteintäkter men betraktas trots detta inte som en formell kulturform till skillnad mot exempelvis film och musik. När e-sporten inte erkänns som en officiell idrott och kulturform innebär detta ett stort antal problem och utmaningar och riskerar leda till att Sverige tappar sin ledande position på området.

E-sport samlar idag miljontals entusiaster världen över. Riktigt stora e-sportevent samlar tiotusentals människor och det finns idag dedikerade tv-kanaler som enbart visar e-sport. Efter att flera stora e-sportevent tvingats ställa in eller flytta utomlands uppstod en massiv kritikstorm som ledde till att regeringen tillfälligt erkände utländska e-sportare som elitidrottare. Det är glädjande att regeringen tänkt om och istället väljer att följa Sverigedemokraternas förslag, men då undantaget endast gjordes tillfälligt menar vi att undantaget ska permanentas och utländska e-sportare likställas med elitidrottare inom andra sporter.

Sverige är ett av de absolut största länderna i världen inom e-sport och producerar en stor andel elitspelare till flera av de största spelen. Genom att klassa e-sport som en officiell sport som även inkluderas i kulturbegreppet kommer många av de hinder som finns i dag att lösas sig per automatik. Bidrag kan då sökas av lokala e-sportföreningar för att de ska kunna bedriva sin verksamhet på samma villkor som den lokala schackklubben. Spel och dobbel inom e-sport skulle kontrolleras i samma utsträckning som spel på fotboll och hockey. Stora svenska e-sportevent kan lättare ta emot utländska tävlande som inte blir beroende av ett turist- eller arbetsvisum för att kunna delta osv.

Schack och poker är två exempel på sporter där ansträngningen snarare är mental än fysiskt ansträngande. På samma vis är e-sporten en sådan typ av aktivitet som bygger på mental ansträngning, fokus och koncentration, som i samband med tävling kan pågå i flera timmar. Precis som inom andra typer av idrotter finns inom e-sporten tränare, psykologer, fysioterapeuter, kostrådgivare m.fl. E-sport har i första hand inga fysiskt krävande tävlingsmoment utan har i stället många och längre koncentrationsmoment. Flera av de frågor som lyfts i denna reservation skulle sannolikt lösas i fall e-sport klassas som en officiell sport enligt Riksidrottsförbundet och som en formell kulturform av Kulturrådet. Dessa två förslag är därför att se som de enskilt viktigaste för att säkerställa Sveriges fortsatta roll som en ledande nation inom e-sport. Det finns många spel i dag som är bildande och rörelsemotiverande och utmanar intellektuellt. Av denna anledning anser vi att kulturbegreppet bör breddas så att det även innefattar dataspel.

Ett e-sportinstitut behövs för att Sverige ska kunna behålla sin plats som världsledande. Syftet med institutet blir dels att marknadsföra det svenska e-sportundret utomlands, dels att tillsätta ett e-sportråd för att säkerställa den konstnärliga friheten inom utvecklingen av framtida spel. Tillsammans med Polismyndigheten säkerställer institutet att e-sportens baksidor beaktas och att det finns kunskaper om desamma i exempelvis Polismyndighetens arbete mot

onlinebedrägerier. Vi vill att infrastrukturen för hela spelutvecklingen ska finnas i Sverige och att vi ska vara långsiktigt världsledande. Det innebär att vi ska ha världens skickligaste programmerare, spelmanusförfattare, grafiker och tonsättare för detta. I vårt grannland Norge är digitala spel underställt Kulturdepartementet. Vi anser att kulturbegreppet behöver breddas på ett sådant vis att e-sport inkluderas och formellt klassas som kultur.

Det finns flera studier som visar att dataspel medför vissa hälsofördelar. Exempel på dessa kan vara förbättrat minne, kognitiv förmåga, förmåga att resonera samt perception och problemlösning. Likt annan sport kan spel bidra till avslappning och minskad stress. För äldre personer kan e-sporten bidra till att behålla mental klarhet. Att spela onlinespel är även ett sätt för äldre att slippa ensamhet och i stället träffa nya vänner online och det finns alltid någon att prata och "umgås" med. Då en majoritet av de som utövar e-sport är ungdomar finns även aspekten med en ökad och förbättrad dialog mellan generationerna att beakta. E-sport kan ses som generationsöverskridande där yngre och äldre kan mötas och umgås på lika villkor. Riksdagen bör därför med anledning av det som nämns ovan utreda hur fler äldre kan uppmuntras att engagera sig i e-sport.

Utifrån aspekten delaktighet kan e-sport ses som en av de mest inkluderande och jämställda sporter som finns att tillgå. Nästan alla som önskar kan delta på lika villkor oavsett ålder, kön, flertalet funktionsvariationer, språk och social status. Självklart behövs tillgången till exempelvis en dator, vilket kan likställas med andra sporter där man som utövare behöver tillgång till specifik utrustning. Mobbing, näthat och trakasserier är ett stort problem på internet och i sociala medier. Det är därför rimligt att de aktörer som beviljas stöd och ekonomiskt bidrag aktivt ska verka för ökad jämställdhet, mot diskriminering och för en nolltolerans gällande trakasserier.

Bland annat Myndigheten för delaktighet har till uppgift att arbeta för att alla människor oavsett funktionsförmåga ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället. Idag finns stora möjligheter och potential att utveckla e-sporten ännu mer för personer med funktionsnedsättning. I dag finns stora brister som vi anser borde kunna lösas utan en större insats. Av den anledningen menar vi att ett sådant arbete måste påbörjas. Vi menar att det även borde inkludera e-sporten och vill ge en myndighet eller någon annan lämplig organisation i uppdrag att utreda hur man kan inkludera funktionsnedsatta inom e-sporten.

Eftersom e-sport inte klassas som en officiell sport hos Riksidrottsförbundet saknar mindre och lokala e-sportföreningar möjligheter att söka ekonomiska medel för sin verksamhet. I dagsläget är verksamheten helt beroende av eget kapital och sponsorpengar. Genom att öppna för möjligheten att likt övriga föreningar ansöka om medel från Riksidrottsförbundet ges e-sporten likvärdiga förutsättningar att utvecklas.

För att säkerställa konstnärlig frihet inom spelutveckling med plats för nytänkande föreslår vi att regeringen utreder möjligheten att införa ett

e-sportråd. Spelutvecklare med nya idéer presenterar sin idé för rådet, vilket i sin tur fattar beslut och beviljar ekonomiska bidrag för att utvecklaren ska ges möjlighet att tänka nytt utan att behöva oroa sig för ekonomin. Målgruppen är med fördel fristående programmerare och spelutvecklare utan koppling till redan etablerade spelutvecklare. Politik ska inte blandas ihop med den fria kulturen mer än nödvändigt varför ett e-sportråd lämpligen sätts samman av, och enbart består av, företrädare från den egna branschen.

I vårt samhälle blir vi alltmer stillasittande och spel- och e-sportbranschen är en viktig aktör för att motverka denna utveckling. E-sport och spel kan med fördel användas för att uppmuntra till rörelse och fysisk aktivitet. De ovan nämnda e-sportrådet och spelinstitutet bör i sin verksamhet uppmuntra speltillverkare att skapa spel som i sin tur bidrar till fysisk aktivitet och rörelse. Vi menar att e-sport kan bidra till att man blir mer fysiskt aktiv om man uppmuntras till det i de spel man spelar men också när man förstår betydelsen av hälsoperspektivet om man vill nå framgång som spelare.

4. E-sport, punkt 3 (C, MP)

av Amanda Lind (MP) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:335 av Rickard Nordin (C) yrkande 1 och

2022/23:860 av Anne-Li Sjölund m.fl. (C) yrkande 10 och avslår motionerna

2022/23:335 av Rickard Nordin (C) yrkandena 2–4, 6 och 8–10,

2022/23:921 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 10,

2022/23:976 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkandena 1–3, 5, 7–9, 11, 14 och 15 samt

2022/23:1365 av Lili André (KD).

Ställningstagande

Det finns fritidsaktiviteter som kan ha svårt att få offentligt stöd eftersom de inte setts som givna inom idrotten eller inom kulturen. E-sport är ett sådant exempel. Möjligheten att både ta del av aktiviteter och själv skapa genom digital teknik måste tas till vara. Vi vet inte i dag heller vilka nya fritidsaktiviteter som kommer att uppstå när tekniken utvecklas. Det krävs ett öppet förhållningssätt från offentligt håll så att även ungas aktiviteter på internet kan få stöd. Det kan handla om såväl ekonomiskt stöd som lagstiftning

eller offentliga regelverk som kan underlätta för utövande av dessa aktiviteter även på professionell nivå. Hur villkoren kan stärkas för fritidsaktiviteter som inte får stöd genom statens anslag till idrotten eller genom statliga anslag till kulturen bör därför ses över.

Det finns flera anledningar till att e-sport bör likställas med annan sport. För det första fyller den många av de sociala funktioner som sporten också gör. E-sport är ett sätt för unga att träffas, att lära sig samarbeta och utvecklas i grupp, att lära sig laganda samt att arrangera och driva föreningsverksamhet. I och med att e-sport ofta drivs på gräsrotsnivå, där spelarna också är coacher, föreningsledare och arrangörer, är den e-sport som finns extra bra för att skapa civilt engagemang bland unga. För det andra finns tillgänglighetsskälet. Skador, funktionshinder och dåliga uppväxtförhållanden håller många unga borta från de mer fysiskt krävande sporterna och i nuläget finns det ganska få sporter som de kan delta i fullt ut. E-sport är förhållandevis lättillgängligt och kräver inte en perfekt hälsa. Om vi kunde uppnå samma nivå av aktiva i E-sportsverige som i civilsamhället vore det en väg in i gemenskap och föreningsaktivitet för många unga som nu finner sig utestängda. Slutligen kommer vi förstås till hälsoaspekten. Den stora majoriteten av sporter i Sverige är fysiskt krävande och medför fysisk träning, vilket är hälsosamt. Här kan man invända att e-sporten misslyckas, men det finns god evidens för att datorspel också medför andra hälsofördelar: förbättrat minne, kognitiv förmåga, förmåga att resonera samt perception och problemlösning. Precis som annan sport verkar många spel också hjälpa till med avslappning och stressdämpning. Det finns också klara indikationer på att e-sport och datorspel kan hjälpa äldre att behålla mental klarhet längre. Sammantaget delar e-sport karaktär och fördelar med många andra sporter och kanske viktigast av allt: En allt större mängd ungdomar och unga vuxna spelar – både privat och i grupp. Det vore galenskap att låta denna potential gå förlorad när vi i stället kan stödja och uppmuntra att fler unga spelar i grupper och i de sociala sammanhang som uppstår när man deltar i e-sport i lag i stället för att isolera sig ensam vid sin egen dator. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

5. Lotterier för allmännyttiga ändamål, punkt 4 (SD)

av Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Leonid Yurkovskiy (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:1142 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 8 samt

avslår motionerna
2022/23:347 av Rickard Nordin (C) yrkandena 1 och 2 samt
2022/23:860 av Anne-Li Sjölund m.fl. (C) yrkande 21 i denna del.

Ställningstagande

Vi motsatte oss förslaget i 2022 års proposition om en förstärkt spelreglering om att införa undantag för bonusregleringen när det kommer till licenshavare som enbart tillhandahåller spel för allmännyttiga ändamål. Resultatet innebar att konsumenterna kommer att mötas av fler bonusar samtidigt som spellagen blir mer otydlig med ännu ett undantag på plats. Vi anser att regeringen i stället bör verka för en enhetlig bonusreglering i spellagen.

Lotterier lyder under en förbudslagstiftning som innebär att tillstånd krävs för att få bedriva lotteriverksamhet. Lotterimarknaden är förbehållen staten samt de lotterier som bedrivs av företrädare för s.k. allmännyttiga ändamål. Stora delar av civilsamhället får betydande delar av sina intäkter från lotteriförsäljning. Vi anser att det är av yttersta vikt att civilsamhället även i fortsättningen får de ekonomiska förutsättningar som krävs för att det ska blomstra. Relationen mellan lotteriförsäljning och civilsamhället menar vi är något gott i grunden och det är ett förhållande som bör upprätthållas. Skulle kommersiella spelaktörers marknadsandel bli avsevärt större än i dag utan att marknaden i sig blir större, lär det innebära att en mindre andel av försäljningsvinsterna kommer allmännyttiga ändamål till del i civilsamhället. Därför vill vi att denna utveckling övervakas noga och att en plan läggs fram för att säkra de resurser till allmännyttiga ändamål som finansieras genom lotteriförsäljning. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

6. Lotterier för allmännyttiga ändamål, punkt 4 (C)

av Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:860 av Anne-Li Sjölund m.fl. (C) yrkande 21 i denna del och
avslår motionerna
2022/23:347 av Rickard Nordin (C) yrkandena 1 och 2 samt
2022/23:1142 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 8.

Ställningstagande

Många människor i Sverige spelar. Delar av spelmarknaden står för viktiga inkomstkällor för civilsamhället och andra delar är helt kommersiella. En ny reglering av spelmarknaden trädde i kraft den 1 januari 2019. Förutsättningarna för de allmännyttiga lotteriernas möjligheter att även fortsatt kunna ge inkomster till civilsamhället och dess verksamheter har försämrats efter omregleringen av spelmarknaden. En översyn behöver därför göras för att säkra de allmännyttiga lotteriernas möjligheter att verka på spelmarknaden.

7. Reglering av politiska partiers lotterier, punkt 5 (SD)

av Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Leonid Yurkovskiy (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1142 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 9.

Ställningstagande

Vi är kritiska till att politiska partier samt organisationer och bolag som ägs av politiska partier ska anses vara allmännyttiga ändamål i lagens mening och ha möjlighet att bedriva lotteriverksamhet. Vi menar att undantaget för allmännyttiga ändamål har legitimitet, exempelvis när intäkterna går till vanligt svenskt föreningsliv, inte minst småskaligt sådant, som många säkerligen tänker sig att undantaget i stort ska syfta till. I stället går intäkterna i dagsläget också till att dryga ut politiska maktpartiets kassor med tiotals miljoner kronor årligen. Detta sker trots att svenska politiska partier redan har säkra intäktskällor i form av partistöd på olika politiska nivåer och intäkter från personer som löser medlemskap i partierna m.m. Vi vill sätta stopp för att politiska partier samt organisationer och bolag som ägs av dessa ska anses vara allmännyttiga ändamål med avseende på lotterimarknaden. Regeringen bör därför verka för att politiska partier samt föreningar och bolag som ägs av politiska partier inte ska räknas in i undantaget i spellagen som medger att dessa får bedriva lotteriverksamhet.

8. Reglering av politiska partiers lotterier, punkt 5 – motiveringen (S, V, MP)

av Amanda Lind (MP), Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Azadeh Rojhan (S), Ewa Pihl Krabbe (S), Vasiliki Tsouplaki (V) och Annette Rydell (S).

Ställningstagande

Regeringen och Sverigedemokraterna har aviserat att utreda undantagsregleringen för allmännyttiga lotterier i spellagstiftningen. Vi menar att en översyn av detta slag riskerar att påverka det civila samhället, idrottsrörelsen och politiska organisationers möjlighet till egenfinansiering och den bör därför göras med bred politisk förankring. Motion 2022/23:1142 (SD) yrkande 9 avstyrks därmed.

9. Reglering av politiska partiers lotterier, punkt 5 – motiveringen (C)

av Rickard Nordin (C).

Ställningstagande

Regeringen och Sverigedemokraterna har aviserat att utreda undantagsregleringen för allmännyttiga lotterier i spellagstiftningen. Innan utredningen är klar och ett färdigt förslag finns från regeringen är det enligt oss för tidigt att ta ställning i sakfrågan. Vår ingång är att alla allmännyttiga lotterier ska behandlas lika oaktat huvudman. Den likheten inför lagen bör regeringen värna vid utredandet av lagstiftningen. Motion 2022/23:1142 (SD) yrkande 9 avstyrks därmed.

10. Vadhållning och matchfixning, punkt 6 (S)

av Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Azadeh Rojhan (S), Ewa Pihl Krabbe (S) och Annette Rydell (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2054 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 38 och avslår motionerna

2022/23:983 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD) yrkandena 1–6 och

2022/23:2309 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 1.

Ställningstagande

I oktober 2021 presenterade den socialdemokratiska regeringen departementspromemorian Åtgärder mot matchfixning och olicensierad spelverksamhet, där s.k. matchfixning beskrivs som ett allvarligt hot mot idrotten. I samband med omregleringen av spelmarknaden stärktes arbetet mot matchfixning. Vi vill se fortsatta insatser inom detta område. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

11. Vadhållning och matchfixning, punkt 6 (SD)

av Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Leonid Yurkovskiy (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:983 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD) yrkandena 1–6 och avslår motionerna

2022/23:2054 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 38 och

2022/23:2309 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 1.

Ställningstagande

De senaste åren har uppgifter om att matchfixning förekommer i Sverige i samband med idrottssammanhang avlöst varandra. En hel del har gjorts och Riksidrottsförbundet har satsat stora resurser på att upplysa om problemet samt tagit krafttag kring problematiken. Riksidrottsmötet fattade i maj 2015 beslut om ett särskilt reglemente där maxstraffet är upp till tio års avstängning från all organiserad idrottsverksamhet för en person som medverkat i vadhållning eller manipulation. Matchfixning förekommer i många sporter och har framförallt uppdagats bland fotbollens lägre divisioner. Problemet har även spridit sig till andra sporter, som tennis och basket. Eftersom man utsätter ett helt lag för en kriminell handling anser vi inte att dagens straffskala är tillräcklig. Matchfixningsproblematiken är ofta kopplad till tyngre kriminalitet. På grund av att straffvärdet för mutbrott är för lågt saknar polisen möjlighet och befogenheter att använda sig av telefonavlyssning. Vi föreslår därför att regeringen ser över möjligheten att höja straffvärdet på mutbrott. Regeringen måste ta tag i frågan om matchfixning och råda bot på

problematiken innan den blir en allt för stor del av de kriminella nätverkens verksamhet.

Under sommaren 2018 höll de nordiska riksidrottsförbunden ett gemensamt möte på Färöarna där bl.a. frågan om matchfixning togs upp. Där beslutades att man skulle tillsätta en grupp som ska arbeta med att inrätta en nordisk antimatchfixningsorganisation. Samtliga nordiska förbund kom överens om att ta fram en gemensam handlingsplan om hur man motverkar matchfixning och även hur man arbetar förebyggande. En grupp ska återkomma med förslag på beslut om hur det ska kunna implementeras, både i Sverige, i Norden och framöver även i Europa och övriga världen. Vi ser därför positivt på att idrottsförbunden tar frågan på allvar och föregår med gott exempel. Svenska staten bör tydligare och mer aktivt delta och stötta det nordiska samarbetet på området.

Det stora problemet med dagens lagstiftning är att myndigheter inte får dela information mellan varandra. Att kunna göra det har stor betydelse för att motverka och förebygga matchfixning. Branschen har under flera år väntat på att regeringen ska presentera en lösning på problemet. Regeringen har initierat en utredning som ska presentera förslag på åtgärder, men i ett allt för sent skede. Tyvärr är utredningen försenad sex månader, vilket innebär att de åtgärder som behöver finnas på plats redan nu kommer att komma på plats än senare. Det behövs ett helhetsgrepp kring matchfixning. Det går inte att bara prata om idrottens del, utan man måste även titta på de kriminella nätverken samt pengatvätt. Denna övergripande helhetssyn saknar regeringens utredning och därför bör en större utredning komplettera den nuvarande, en utredning som utreder helheten kring matchfixning.

Europarådet upprättade redan 2014 en konvention mot korruption och matchfixning, även kallad Macolinkonventionen, som flera länder skrivit under, dock inte Sverige. Bakgrunden till konventionen är att det ska bli lättare att tillsammans med andra länder arbeta för att motverka matchfixning, exempelvis genom informationsdelning över gränserna. Regeringen bör därför skrida till handling och agera så att Sverige skriver under Macolinkonventionen.

Eftersom matchfixningen breder ut sig i allt fler och lägre divisioner bör en större utbildningsinsats genomföras mot idrottsföreningar och idrottsledare för att motverka matchfixning. I dagsläget finns det ett flertal aktörer som besitter stor kunskap om matchfixning och denna kunskap behöver nå ut till de föreningsaktiva. Förtroendet för idrotten är högt och tagandet av mutor är i Sverige generellt sett mycket lågt. Men med tanke på de krafter som vill utnyttja vår idrottsrörelse behöver insatser sättas in omgående. Vi anser därför att berörda myndigheter eller organisationer bör bistå Riksidrottsförbundet i att utbilda idrottsföreningar och idrottsledare i matchfixning.

När dopningen inom idrotten blev allt mer utbredd och förekom mer frekvent bildades World Anti-Doping Agency (Wada). Wada är en internationell organisation som aktivt arbetar för en dopningsfri idrott genom att bl.a. genomföra antidopningstester på aktiva idrottare. Eftersom

matchfixning inte har några landsgränser vore det rimligt att en lämplig aktör tar initiativ till att driva frågan om att instifta ett liknande organ som Wada, fast för matchfixning. En utredning bör utreda möjligheten att införa ett sådant förslag och vilken aktör som lämpligen ska driva frågan.

12. Vadhållning och matchfixning, punkt 6 (V, MP)

av Amanda Lind (MP) och Vasiliki Tsouplaki (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2309 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 1 och avslår motionerna

2022/23:983 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD) yrkandena 1–6 och

2022/23:2054 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 38.

Ställningstagande

Det matchfixningsråd som funnits ett antal år har inte haft de muskler man efterfrågat och ett stort bekymmer har varit hanteringen av information och personuppgifter mellan olika aktörer. Det är bra att Riksidrottsförbundet och specialidrottsförbunden nu med förslagen i propositionen får större möjlighet att agera. Matchfixning utgör ett av de stora hoten mot tävlingsidrotten och det krävs därför tuffare åtgärder för att hantera det. Vi ser positivt på de regleringar som syftar till att utöka möjligheten att utbyta information och hantera personuppgifter mellan spelbolag, myndigheter och idrottsrörelsen för att kunna motverka matchfixning. Vi är dock oroliga att det här inte är tillräckligt. Inom andra idrotter där möjligheterna till inkomster är små för den enskilda idrottaren eller domaren kan erbjudanden om ersättning för enklare manipulation verka lockande. De senaste åren har t.ex. handbollsmatcher varit under utredning.

Eftersom det i många fall rör sig om organiserad brottslighet bakom matchfixningen är det möjligt att man söker sig till andra idrotter när man försvårar spel på fotbollen. Det är också belagt i forskningen att många elitidrottare själva dras med ett problemspelande och ligger i riskzonen för att dras in i oegentligheter när skulderna växer. Utifrån den bakgrunden vill vi se att regeringen behandlar frågan om att utöka regelverket för att inkludera flera idrotter och att inte bara spel på negativa händelser begränsas utan även andra spelmoment som är lätta för den enskilda idrottsutövaren att manipulera kan ingå. Regeringen bör få i uppdrag att se över ytterligare möjligheter att

begränsa vadhållning inom fler idrotter och på enskilda händelser och återkomma med detta till riksdagen.

13. Spelberoende, punkt 7 (SD)

av Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Leonid Yurkovskiy (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:921 av Linda Lindberg m.fl. (SD) yrkande 11 och

2022/23:1142 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 6 och avslår motion

2022/23:745 av Nicklas Attefjord (MP) yrkandena 1 och 4.

Ställningstagande

Vi anser att regeringen bör se över frågan om att bredda begreppet e-sport och erkänna det som kultur och officiell sport, och att regeringen även bör verka för att e-sportmissbruk inkluderas i arbetet mot spelberoende. Det är viktigt att aktivt verka för att minimera risken för att enskilda individer utvecklar ett beroende. Genom att bredda begreppet och erkänna e-sport som kultur och officiell sport skulle arbetet mot spelberoende kunna innefatta även e-sportspelarna. De individer som riskerar att fastna i ett spelmissbruk har då rätt till hjälp eftersom spelmissbruk klassas som en beroendesjukdom, vilket i sin tur omfattas av den allmänna sjukvården. Detta skulle bidra till att staten kan ta sitt ansvar i en allmän strävan om att förhindra medborgare från att hamna i en spelproblematik. Folkhälsoperspektivet är således en viktig aspekt i e-spelandet. En annan viktig aspekt som måste lyftas fram när det gäller spelberoende är att kunna särskilja monetärt spelberoende och spelberoende som kan påverka exempelvis skolgång. Den ena beroendeformen kan på ett allvarligt och omfattande sätt påverka individers ekonomi så till den grad att de blir av med sin bostad eller hamnar hos kronofogden, medan den andra sortens spelberoende kan sänka betyg eller leda till frånvaro i skolan för barn och ungdomar. Båda sorterna bör motverkas, men då konsekvenserna väger tyngre i fallet med monetära förluster bör även det proaktiva arbetet med att stävja detta beroende hanteras mer skyndsamt.

Utöver omsorgsplikten lyfter Statskontoret i sin utvärdering av omregleringen av spelmarknaden fram att verktyget Spelpaus.se har förbättringspotential. Spelpaus.se möjliggör för problemspelare att stänga av

sig från spelbolag med svensk licens, men olicensierade spel är fortfarande tillgängliga. Statskontoret uttrycker specifikt att Spelpaus.se är ett verktyg som kan utvecklas. Det finns en i dagsläget en problematik där spelare stänger av sig från spel i stället för att söka vård eller stöd och vissa av dessa spelare fortsätter att spela hos olicensierade spelbolag. Därför bör regeringen se över vilka åtgärder som behöver vidtas för att förbättra Spelpaus.se.

14. Lagring och delning av personuppgifter, punkt 8 (SD)

av Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Leonid Yurkovskiy (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1142 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 5 och avslår motionerna

2022/23:2309 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 2 och 2022/23:2310 av Anne-Li Sjölund m.fl. (C).

Ställningstagande

I Statskontorets slutrapport av uppdraget att utvärdera omregleringen av spelmarknaden lyfts omsorgsplikten fram som ett av de områden som har förbättringspotential. Statskontoret konstaterar att om spelbolag ska kunna leva upp till omsorgsplikten behöver de ha tillgång till uppgifter om kunders ekonomi och hälsa för att öka precisionen när de kontaktar personer med problemspelande. För att förbättra omsorgsplikten bör spelbolagen tillåtas att få fler uppgifter om kunders ekonomi och hälsa än vad som är fallet i dag. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

15. Lagring och delning av personuppgifter, punkt 8 (V, C)

av Vasiliki Tsouplaki (V) och Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2022/23:2309 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 2 och
2022/23:2310 av Anne-Li Sjölund m.fl. (C) samt
avslår motion
2022/23:1142 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 5.

Ställningstagande

Vi välkomnar regeringens proposition med förslag som ska stävja matchfixning och olika typer av fusk vid spel om pengar. Matchfixning är ett stort problem och för kriminella ligor är detta ett sätt att både tvätta pengar och tillskansa sig ytterligare inkomster. Regeringens förslag är bra, men det skulle behöva kompletteras för att täcka in ytterligare områden av matchfixning som propositionen i dag inte omfattar. I kapitel 7.2 i propositionen beskriver regeringen hur Riksidrottsförbundet och specialidrottsförbund som är anknutna till Riksidrottsförbundet ska få behandla personuppgifter, om detta är nödvändigt för att, enligt spellagen och tillhörande föreskrifter, rapportera misstankar om manipulation av resultat inom sport med avseende på bl.a. vadhållning. Det finns farhågor om att när reglerna skärps inom dessa områden kommer den kriminella verksamheten att flytta till andra marknader för vadhållning. Det finns gott om sporter där förbunden av olika skäl inte är knutna till Riksidrottsförbundet men där det ändå kan vara motiverat att förbunden behandlar personuppgifter i syfte att minimera risken för matchfixning. Vi vet sedan tidigare att e-sporten varit utsatt för matchfixning och att detta kan rendera stora summor via spelbolagens vadhållning. Att förbund som inte är knutna till Riksidrottsförbundet ska ha sämre möjligheter än Riksidrottsförbundet och dess medlemmar att bedriva arbete mot matchfixning kan knappast vara syftet med lagstiftningen. Mot bakgrund av detta bör även andra förbund efter en prövning kunna få samma möjligheter som Riksidrottsförbundet att behandla uppgifterna. Riksdagen bör därför besluta i enlighet med Centerpartiets förslag till tillkännagivande för att täcka igen den lucka som regeringens lagstiftning lämnar öppen.

16. Spel inom hästsporten, punkt 9 (SD)

av Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Leonid Yurkovskiy (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1142 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkandena 11 och 12.

Ställningstagande

Utöver Svenska Spel har staten också ett engagemang i ett annat spelbolag, nämligen Aktiebolaget Trav och Galopp (ATG). ATG är inte statligt ägt men kontrollerat av staten. Staten utser en styrelsemajoritet i bolaget, inklusive ordförande trots att bolaget till fullo ägs av Svensk Travsport och Svensk Galopp. Detta framstår som en slags märklig rest från tiden när spel på hästsport var monopoliserat. Eftersom det inte längre är ett monopol som råder för spel på hästsport, bör staten upphöra med sitt engagemang i ATG. När spel på hästsport var monopoliserat fanns en säker modell för finansiering av hästsporten. Dessa förutsättningar finns inte längre kvar i och med omregleringen av spelmarknaden i Sverige, varför det i den konkurrenssituation som nu råder är viktigt att för framtiden säkra en långsiktig och tryggad finansiering av hästsporten. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

17. Spel på kredit, punkt 10 (SD)

av Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Leonid Yurkovskiy (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:1003 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkandena 19 och 20 samt

2022/23:1142 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 10 och

avslår motion

2022/23:865 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 13.

Ställningstagande

Vi anser att det är anmärkningsvärt att det finns särskilda undantag för politiska partiers försäljning av lotter och spel på kredit, vilket möjliggör högst tveksamma upplägg. Ett undantag i spellagen medger att det går att göra lotteriköp på kredit. Skälet till att en person gör ett kreditköp är ofta avsaknad av egna ekonomiska resurser för att kunna köpa det personen vill ha eller har behov av för tillfället. Ett exempel i närtid går att finna hos Kombispiel, ett spelbolag ägt av Socialdemokraterna och SSU. Bolaget har utnyttjat sitt undantag i spellagen för att bedriva spelverksamhet på kredit, en verksamhet som enligt Dagens Nyheter den 4 september 2017, ska ha drivit många

tusentals personer till Kronofogdemyndigheten för att de inte kunnat betala sina lotter till bolaget.

De lagar som finns för att skydda konsumenter ska givetvis gälla även för politiska partier och bolag och föreningar som ägs av politiska partier. Lotter och spel ska aldrig säljas på kredit och försäljningen ska inte vara aggressiv. Vi anser att det inte bör vara tillåtet att försöka göra vinst på människor som vänt sig till en sådan förenklad väg ut ur ekonomiska problem. Således bör det inte vara tillåtet att erbjuda spel på kredit i Sverige. Av det följer vidare att den som ansvarar för prenumerationstjänster på området bör ta betalt för de lotter som denne säljer innan dessa avsänds till kunden. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

18. Spel på kredit, punkt 10 (C)

av Rickard Nordin (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:865 av Alireza Akhondi m.fl. (C) yrkande 13 och
avslår motionerna
2022/23:1003 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD) yrkandena 19 och 20 samt
2022/23:1142 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 10.

Ställningstagande

Från den 1 september 2018 gäller skriftlighetskrav vid telefonförsäljning för näringsidkare som på eget initiativ kontaktar en konsument per telefon i syfte att ingå ett avtal enligt distansavtalslagen. Skriftlighetskravet omfattar alla varor och tjänster förutom lotterier, spel och paketresor. Vi anser att argumenten för att lotterier och speltjänster ska undantas är svaga. Vi anser att även lotterier och speltjänster bör omfattas av distansavtalslagen och därmed även av skriftlighetskravet vid telefonförsäljning. Möjligheten att erbjuda lotter och spel på kredit eller mot faktura bör också förbjudas.

19. Marknadsföring av spel, punkt 11 (S)

av Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Azadeh Rojhan (S), Ewa Pihl Krabbe (S) och Annette Rydell (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:2054 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 37 och avslår motion

2022/23:1142 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Efter omregleringen av spelmarknaden har statens möjligheter att kontrollera det spel som riktas till svenska konsumenter ökat avsevärt. För att uppnå målen är en effektiv och ändamålsenlig tillsyn avgörande. Arbetet med att stänga ute olicensierat spel är fortfarande prioriterat. Möjligheterna att få finansiering för allmännyttig ideell verksamhet genom intäkter från spel är även i fortsättningen en prioriterad fråga. Effekterna av omregleringen behöver kontinuerligt följas upp och åtgärder vidtas om målen inte uppnås. Vi beklagar regeringens beslut att inte gå vidare med förslaget om att införa krav på måttfullhet vid marknadsföring av spel. Detta riskerar att öppna upp för aggressiv marknadsföring utan en helhetsbedömning. I propositionen En förstärkt spelreglering fanns ett förslag som angav vad som ska anses vara måttfull marknadsföring och vikten av en helhetsbedömning. Som ett exempel på vad som kan anses strida mot måttfullhetskravet kan nämnas marknadsföring som förmedlar bilden av att spel är riskfritt eller liknande, om så inte är fallet. Det får också anses strida mot kravet på måttfull marknadsföring att exempelvis ange att ett erbjudande är gratis, om det krävs att spelaren själv måste satsa pengar eller göra någon annan motprestation, t.ex. att lämna person- eller kontaktuppgifter.

Vi anser att det finns anledning att ta oron för att marknadsföringen har en stark påverkan på bl.a. barn och ungdomar på allvar. Marknadsföringen av spel riskerar dessutom att påverka personer med spelproblem negativt och kan leda till mycket allvarliga konsekvenser för både den enskilde och hans eller hennes närstående. Vi förordar därför på samma sätt som propositionen ett justerat krav på måttfullhet. Den närmare innebörden av måttfullhetskravet bör även fortsättningsvis utvecklas genom praxis. Det finns dock skäl för att i spellagen förtydliga att det vid den helhetsbedömning som ska göras ska tas särskild hänsyn till hur riskfyllt det spel som marknadsförs är. Vi ansluter oss därför till förslaget om att en helhetsbedömning ska göras för att avgöra om

marknadsföringen är måttfull. Vid bedömningen ska det särskilt beaktas hur stor risk det aktuella spelet innebär för utvecklande av spelproblem och i vilken utsträckning marknadsföringen riskerar att nå personer under 18 år. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

20. Marknadsföring av spel, punkt 11 (SD)

av Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Leonid Yurkovskiy (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1142 av Jonas Andersson m.fl. (SD) yrkande 2 och

avslår motion

2022/23:2054 av Lawen Redar m.fl. (S) yrkande 37.

Ställningstagande

Spellagen påtar att marknadsföringen av spel ska vara måttfull, vilket vi anser är bra. Inte minst i nära anslutning till omregleringen av spelmarknaden fanns det dock från allmänheten en omfattande kritik mot spelreklamen som alltför aggressiv och omfattande. Att situationen var sådan hänger ihop med konkurrens om marknadsandelar i anslutning till omregleringen, och vissa spelaktörer testade gränserna för lagstiftningen vad gäller måttfullhetskravet. Sedan domar fallit i fråga om övertramp mot måttfullhetskravet i spellagen ser vi att en praxis börjar etablera sig på området. Kritiken mot aggressiv spelreklam lever kvar i den svenska samhällsdebatten, även om debatten och trycket kring spelreklamsfrågan inte är lika högt som tidigare. Vi ser positivt på att det börjar klarläggas tydligare vad måttfullhetskravet innebär, men vi hade helst sett att tydliga ramar och regler för detta hade funnits på plats tidigare.

Vår förhoppning är att långsiktiga och tydliga regler ska gälla för spelreklamen, till gagn och förutsägbarhet såväl för konsumenter som för de aktörer på spelmarknaden som har valt att ställa sig bakom det svenska licenssystemet och dess regler. Av det skälet valde vi att inte ställa oss bakom förslaget till ett justerat krav på måttfullhet vid marknadsföring av spel som 2022 lades fram i propositionen om en förstärkt spelreglering. Det är möjligt att vi längre in i framtiden kommer att göra bedömningen att måttfullhetskravet i lagstiftningen behöver stramas åt, men i dagsläget tycker vi att det är klokare att låta rättspraxis fortsätta få etablera sig för den

lagstiftning som redan finns på plats. På så sätt undviker vi också en ryckighet på den svenska spelmarknaden kring vilka lagar och regler som ska gälla.

21. Marknadsföring av spel, punkt 11 – motiveringen (V, MP)

av Amanda Lind (MP) och Vasiliki Tsouplaki (V).

Ställningstagande

Vi anser att motivet till avslag på de båda motionerna 2022/23:1142 (SD) yrkande 2 och 2022/23:2054 (S) yrkande 37 bör vara att motionerna inte i tillräcklig utsträckning stävjar riskerna med den aggressiva marknadsföringen av spel. Idag finns ingen reglering av själva utbredningen och förekomsten av marknadsföring av spel. Det innebär att den som är under 18 år och den som lider av en spelproblematik kan mötas av spelreklam i det offentliga rummet, på väg till jobbet eller skolan, på nätet och i reklampausen när man tittar på favoritprogrammet på tv. Det behövs därför en mer långtgående reglering och i remissvar till dagens spellagstiftning förespråkar flera instanser att begreppet särskild måttfullhet införs. Det är också tydligt att det bör införas en riskklassificering av de olika spelformerna som bl.a. kan ligga till grund för bedömningen av vilken marknadsföring som ska tillåtas. Med hänvisning till detta avstyrks nämnda motioner i berörda delar.

Särskilda yttranden

1. Reglering av politiska partiers lotterier, punkt 5 (S)

Lawen Redar (S), Lars Mejern Larsson (S), Azadeh Rojhan (S), Ewa Pihl Krabbe (S) och Annette Rydell (S) anför:

Regeringen och Sverigedemokraterna har aviserat att utreda undantagsregleringen för allmännyttiga lotterier i spellagstiftningen. Vi menar att en översyn av detta slag riskerar att påverka det civila samhället, idrottsrörelsen och politiska organisationers möjlighet till egenfinansiering. Vi menar även att frågan om att särskilja politiska organisationer från allmännyttig verksamhet riskerar att få negativa verkningar för åsiktsbildning och påverkansarbete inom hela det svenska civila samhället.

En demokrati behöver inte bara ett starkt civilsamhälle, fri kultur, oberoende medier och akademi. En demokrati förutsätter en opposition som kan agera granskande och som på lika villkor kan utöva opinionsbildning, agitation och organisering.

Vi står givetvis bakom motivreservationen (res. 8) men kommer att driva frågan vidare i annat sammanhang.

2. Reglering av politiska partiers lotterier, punkt 5 (SD)

Alexander Christiansson (SD), Jonas Andersson (SD), Runar Filper (SD) och Leonid Yurkovskiy (SD) anför:

Vid utskottets behandling av frågan om reglering av politiska partiers lotterier har vi försökt få stöd för vårt förslag om ett tillkännagivande som gäller politiska partiers möjligheter att bedriva lotteriverksamhet (res. 7). Eftersom vi inte har fått stöd för vårt yrkande har vi i andra hand gett stöd till det alternativ som regeringspartierna (M, KD, L) förespråkar.

Om vårt förslag till ställningstagande i fråga om reglering av politiska partiers lotterier (res. 7) avslås i omröstningen i kammaren avser vi därför att i omröstningen om motiveringen stödja det alternativ som föreslås av regeringspartierna (M, KD, L).

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2022/23:33 Åtgärder för att säkerställa en sund och säker spelmarknad:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i spellagen (2021:1138).

Följdmotionerna

2022/23:2309 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör få i uppdrag att se över ytterligare möjligheter att begränsa vadhållning inom fler idrotter och på enskilda händelser och återkomma med detta till riksdagen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör göras ett förtydligande om att Sveriges Olympiska Kommitté också bör ingå i de instanser, utöver Riksidrottsförbundet och specialidrottsförbunden, som har rätt att hantera personuppgifter i samband med utredning av matchfixning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:2310 av Anne-Li Sjölund m.fl. (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att också fristående organisationer och sammanslutningar efter lämplig prövning bör kunna få samma rätt som Riksidrottsförbundet och dess specialidrottsförbund att behandla personuppgifter i syfte att förhindra matchfixning och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2022/23

2022/23:226 av Fredrik Lindahl (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att utreda en reglering avseende s.k. lootlådor samt andra lotteriliknande moment inom dataspel och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:329 av Rickard Nordin och Niels Paarup-Petersen (båda C):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa flipperspelslagen och kvittokraven på arkadspel och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:335 av Rickard Nordin (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att e-sport ska få samma förutsättningar juridiskt som övrig sport och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge e-sportföreningar samma möjligheter att söka stöd som övriga sportföreningar har via Riksidrottsförbundet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att spel ska anses vara en kulturform och att kulturbegreppet bör breddas för att inkludera spel och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Kulturrådet ska få ett utökat uppdrag för att kunna främja spelkulturen enligt nuvarande direktiv och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidga och permanenta de regler som regeringen fattat beslut om för att möjliggöra bättre möjligheter till inresetillstånd för e-sportare och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klargöra möjligheten att betala ut prispengar i e-sport och förströelsespel som är baserade på skicklighet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta vara på kompetensen i spelbranschen och överföra den till andra sektorer i samhället och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fokusera på jämställdhet inom e-sportvärlden och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:347 av Rickard Nordin (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sätta en omsättningsgräns på lotterier för allmännyttiga ändamål och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tydlig avsändare på lotterier för allmännyttiga ändamål och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:745 av Nicklas Attefjord (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förändringar av spelpaus och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om reglering och blockering av olicensierade onlinespelföretag och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om konsumentskydd och omsorgsplikt för spelföretag och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:860 av Anne-Li Sjölund m.fl. (C):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur villkoren för fritidsaktiviteter som inte får stöd genom statens anslag till idrotten eller kulturen kan stärkas och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av kanaliseringen och de allmännyttiga föreningarnas möjligheter på spelmarknaden och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:865 av Alireza Akhondi m.fl. (C):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbjuda möjligheten att erbjuda lotter och spel på kredit eller mot faktura och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:921 av Linda Lindberg m.fl. (SD):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att bredda begreppet e-sport som kultur och officiell sport och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör arbeta för att även e-sportmissbruk inkluderas i arbetet mot spelberoende och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:976 av Michael Rubbestad m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att likställa e-sport (elektronisk sport) med övrig idrott och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att permanenta det tillfälliga erkännandet av utländska e-sportare som elitidrottare och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kulturbegreppet ska breddas och även inkludera e-sport och tillkännager detta för regeringen.

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda inrättandet av ett spelinstitut och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmuntra äldre och pensionärer att engagera sig i e-sport och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de aktörer som beviljas stöd och ekonomiskt bidrag inom e-sport aktivt ska verka för ökad jämställdhet, mot diskriminering och för en nolltolerans gällande trakasserier och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Myndigheten för delaktighet, eller annan lämplig organisation, i uppdrag att utreda hur man kan inkludera personer med funktionsnedsättning inom e-sporten och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ekonomiska förutsättningar för lokala e-sportföreningar och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att inrätta ett e-sportråd och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hälsoperspektivet och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:983 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta frågan på allvar och utreda möjligheten att höja straffsatserna för mutbrott och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör prioritera ett nordiskt samarbete i förebyggande syfte för att motverka matchfixning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta ett större helhetsgrepp om matchfixning genom att tillsätta en kompletterande utredning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska skriva under Europarådets Macolinkonvention och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att berörda myndigheter eller organisationer bör bistå Riksidrottsförbundet i att utbilda idrottsföreningar samt idrottsledare i matchfixning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa ett Wada för matchfixning och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1003 av Mikael Eskilandersson m.fl. (SD):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inga undantag ska göras för partier eller bolag och föreningar som ägs av politiska partier gällande försäljning av lotter och spel och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lotter och spel inte ska kunna säljas på kredit och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1130 av Richard Jomshof (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning med målet att komma till rätta med det illegala gatuspelet i enlighet med vad som framkommer i motionen och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1142 av Jonas Andersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att en utvärdering av licenssystemet genomförs fem år efter införandet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör beakta skrivningarna i motionen avseende marknadsföring av spel och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för en enhetlig bonusreglering och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över vilka åtgärder som behövs för att uppnå kanaliseringmålet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att spelbolag ska få erhålla fler uppgifter om kunders ekonomi och hälsa och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över vilka åtgärder som behöver vidtas för att förbättra Spelpaus.se och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att återkomma till riksdagen med förslag till åtgärder som bidrar till att stärka konsumentskyddet, i synnerhet för minderåriga personer, i förhållande till fenomenet med lootlådor, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör beakta skrivningarna i motionen avseende medel till allmännyttiga ändamål och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att politiska partier samt föreningar och bolag

som ägs av politiska partier inte ska räknas in i undantaget i spellagen som medger att dessa får bedriva lotteriverksamhet och tillkännager detta för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att inte tillåta undantag från förbudet mot att erbjuda spel på kredit och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att det statliga engagemanget i ATG, inklusive den statliga styrelserepresentationen i bolaget, ska upphöra och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att säkerställa en långsiktig och tryggad finansiering för hästsporten och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1365 av Lili André (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om e-sportens status och förutsättningar och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2054 av Lawen Redar m.fl. (S):

37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om spelpolitik och tillkännager detta för regeringen.
38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om matchfixning och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i spellagen
(2018:1138)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om spellagen (2018:1138)

dels att 18 kap. 26 och 27 §§ ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 18 kap. 26 § ska utgå,

dels att nuvarande 17 kap. 6 och 7 §§ ska betecknas 17 kap. 9 och 10 §§,

dels att 17 kap. 5 §, den nya 17 kap. 9 §, 19 kap. 11 § och 21 kap. 13, 15 och 17 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubrikerna närmast före 17 kap. 6 och 7 §§ ska sättas närmast före 17 kap. 9 respektive 10 §,

dels att det ska införas sex nya paragrafer, 14 kap. 17 §, 17 kap. 6–8 §§, 18 kap. 9 a § och 21 kap. 1 a §, och närmast före 14 kap. 17 §, 17 kap. 8 § och 18 kap. 9 a § nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 kap.***Uppgiftsskyldighet******17 §***

En licenshavare ska på begäran av Polismyndigheten snarast möjligt lämna alla uppgifter som myndigheten behöver för en utredning om brott som en spelare kan ha begått i samband med spel.

Uppgifterna ska lämnas i det format som Polismyndigheten begär.

17 kap.**5 §**

En licenshavare får behandla personuppgifter om det är nödvändigt för att enligt denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen

1. kontrollera spelarens identitet och ålder,
2. upprätta spelkonton och fullgöra licenshavarens skyldigheter gentemot spelaren i fråga om spelkonton,
3. kontrollera att spelaren följer de villkor och regler som gäller för varje spel,
4. granska spelet i syfte att upptäcka fusk, bedrägeri och annan brottslig verksamhet,
5. kontrollera och rapportera avvikande spelmönster och misstankar om manipulation av resultat inom sport med avseende på vadhållning.

¹ Se Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

6. granska och analysera uppgifter från upprättade spelarprofiler och varje spelares spelbeteende för att kunna vidta spelansvarsåtgärder, och

7. genomföra självavstängning av spelare samt hantera uppgifter från spelmyndigheten avseende det nationella självavstängningsregistret.

6. granska och analysera uppgifter från upprättade spelarprofiler och varje spelares spelbeteende för att kunna vidta spelansvarsåtgärder,

7. genomföra självavstängning av spelare samt hantera uppgifter från spelmyndigheten avseende det nationella självavstängningsregistret, och

8. kontrollera och rapportera om spelaren deltagit i vadållning i strid med idrottens regelverk om matchfixning.

6 §

Sveriges Riksidrottsförbund och ett sådant specialidrottsförbund som är anknutet till Riksidrottsförbundet får behandla personuppgifter om det är nödvändigt för att enligt denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen rapportera misstankar om manipulation av resultat inom sport med avseende på vadållning.

7 §

Sveriges Riksidrottsförbund och ett sådant specialidrottsförbund som är anknutet till Riksidrottsförbundet får behandla personuppgifter inom ramen för arbete som utförs på grund av idrottens regelverk om matchfixning, om det är nödvändigt för att

1. handlägga ärenden om förseelser, och

2. inhämta, analysera och delge information som gäller möjliga förseelser.

Andra organ som agerar inom ramen för idrottens arbete mot matchfixning får behandla personuppgifter enligt första stycket 2, om det är nödvändigt för att tillhandahålla information som Sveriges Riksidrottsförbund eller ett specialidrottsförbund behöver för sin verksamhet enligt första stycket.

Behandling av personuppgifter om lagöverträdelser

8 §

Personuppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning får behandlas av dem som anges i 7 §, om sådana personuppgifter behandlas för de ändamål som anges i 7 § första stycket.

6 §

Personuppgifter som behandlas enligt 14 kap. 16 § tredje stycket får inte lämnas ut till den registrerade. Artikel 15 i EU:s dataskyddsförordning om information och rätt att få tillgång till personuppgifter gäller inte vid sådan behandling.

9 §

Personuppgifter som behandlas enligt 14 kap. 16 § tredje stycket eller 17 § får inte lämnas ut till den registrerade. Artikel 15 i EU:s dataskyddsförordning om information och rätt att få tillgång till personuppgifter gäller inte vid sådan behandling.

18 kap.

Testköp

9 a §

Om det är nödvändigt för tillsynen över att bestämmelserna i 3 kap. 3 § första stycket och 7 § följs, får spelmyndigheten köpa speltjänster online under dold identitet (testköp).

Näringsidkaren ska underrättas om testköpet så snart det kan ske utan att åtgärden förlorar sin betydelse.

19 kap.

11 §

Om en betaltjänstleverantör enligt lagen (2010:751) om betaltjänster har åsidosatt en skyldighet att avvisa en betalningsorder enligt föreskrifter meddelade av regeringen, eller överträtt ett beslut om betalningsblockering enligt 18 kap. 26 §, får spelmyndigheten besluta att betaltjänstleverantören ska betala en sanktionsavgift.

Avgiften ska tillfalla staten.

Om en betaltjänstleverantör enligt lagen (2010:751) om betaltjänster har åsidosatt en skyldighet att avvisa en betalningsorder enligt föreskrifter meddelade av regeringen får spelmyndigheten besluta att betaltjänstleverantören ska betala en sanktionsavgift.

21 kap.*1 a §*

Regeringen får meddela föreskrifter om vad som avses med idrottens regelverk om matchfixning enligt denna lag.

Lydelse enligt SFS 2022:1674

Föreslagen lydelse

13 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. undantag från kravet på handlingsplan enligt 14 kap. 1 § och om innehållet i handlingsplanen,

2. vilken information som ska hållas tillgänglig för spelare enligt 14 kap. 4 §,

3. ytterligare gränser vid onlinespel och spel på värdeautomater samt vad som ska gälla vid ändring av satta gränser,

4. förutsättningar för en licenshavares erbjudande av bonus enligt 14 kap. 9 §,

5. självttest enligt 14 kap. 10 §,

6. självavstängning enligt 14 kap. 11 och 12 §§,

7. vad en utbildning enligt 14 kap. 14 § ska innehålla, för vilka spel utbildningskraven ska gälla, när och hur utbildning ska ske samt om undantag från vilka som ska utbildas, *och*

8. anställas deltagande i licenshavarens spel enligt 14 kap. 15 §.

7. vad en utbildning enligt 14 kap. 14 § ska innehålla, för vilka spel utbildningskraven ska gälla, när och hur utbildning ska ske samt om undantag från vilka som ska utbildas,

8. anställas deltagande i licenshavarens spel enligt 14 kap. 15 §, *och*

9. kontrollrutiner enligt 14 kap. 16 §.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 §

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. behandlingen av personuppgifter i och utlämnande av uppgifter från självavstängningsregistret enligt 14 kap. 12 §,

2. begränsningar av de tillåtna ändamålen för behandling av personuppgifter enligt 17 kap. 4 *och* 5 §§,

3. begränsningar av vilka personuppgifter som får behandlas för de ändamål som anges i 17 kap. 4 *och* 5 §§,

2. begränsningar av de tillåtna ändamålen för behandling av personuppgifter enligt 17 kap. 4–7 §§,

3. begränsningar av vilka personuppgifter som får behandlas för de ändamål som anges i 17 kap. 4–7 §§,

4. krav på åtgärder till skydd för den registrerades rättigheter och intressen, och
5. bevarande och gallring av personuppgifter.

17 §

Regeringen får meddela föreskrifter om

1. *skyldighet för sådana betaltjänstleverantörer som avses i lagen (2010:751) om betaltjänster att avvisa en betalningsorder som avser spelverksamhet utan nödvändig licens, där betalkort används och där auktorisation sker genom användning av ett detaljhandelskodsystem, och*

2. *blockeringar av betalningar enligt 18 kap. 26 §.*

Regeringen får meddela föreskrifter om *skyldighet för sådana betaltjänstleverantörer som avses i lagen (2010:751) om betaltjänster att*

1. *avvisa en betalningsorder som avser spelverksamhet utan nödvändig licens, där betalkort används och där auktorisation sker genom användning av ett detaljhandelskodsystem, och*

2. *lämna uppgifter som används vid förmedling av insatser eller vinster till eller från en spelverksamhet utan nödvändig licens enligt denna lag och som är nödvändiga för att kunna blockera sådana betalningar.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2023.